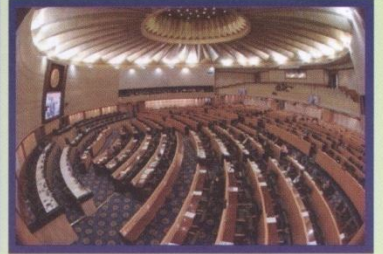
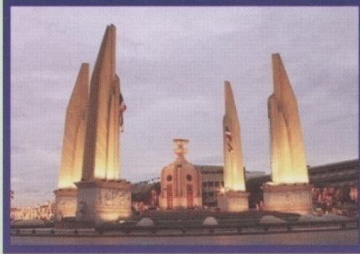

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์

พุทธศักราช ๒๕๘๒ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗
วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗

อ.พ. ๓๑/๒๕๕๗

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์

พุทธศักราช ๒๕๘๒ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๘๒ พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

หลักการ

ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๘๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน จึงมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในปัจจุบัน ประกอบกับเป็นกฎหมายที่ไม่มีการใช้บังคับโดยสภาพอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของกรมชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๘๕ สมควรยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๘๒ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๘๒ พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๓ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- กำหนดให้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๘๒ พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๘๒ พ.ศ. เป็นการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์ เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในปัจจุบัน ที่เปลี่ยนแปลงไป

ซึ่งการดำเนินการชลประทานของรัฐได้กระทำอย่างทั่วถึง ต่างจากในอดีต ดังนั้น จึงไม่มี
ความจำเป็นต้องจัดการควบคุมการชลประทานที่ราษฎรได้จัดทำขึ้น

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ตุลาคม ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายรัช ผาสุข ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภางศ์จิตต์ ไตรเทพพิสัย ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวสมสมร นาคนาค นิติกรชำนาญการ
นางสาวจิตรกาน เจียรตระกูล วิทยากรปฏิบัติการ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกาล น้อยนวม เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวกาญจนา พาลติหลุด เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายฯ วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑
หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติ

การชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. ๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยกเลิก

พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.

- บันทึกสรุปสาระสำคัญ - ๑ -
- คำชี้แจงความจำเป็นในกর্তตราพระราชบัญญัติ - ๔ -
- สรุปผลการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติ - ๗ -
- ข้อมูลด้านการชลประทานของประเทศไทย - ๙ -
- ผลการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์กรมชลประทาน ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๑๑ -
- ผลการบริหารจัดการน้ำ - ๑๔ -
- แผนงานก่อสร้างโครงการชลประทาน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ - ๑๙ -
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อป้องกันอุทกภัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ - ๒๐ -
- วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร
พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. - ๒๑ -

ภาคผนวก

- พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒..... (๑)
- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕..... (๑๒)
- ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร
พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๒๘)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
ยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. (๓๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์
พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.

**ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์
พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.**

**ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์
พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.**

ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

**สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์
พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.**

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์

๑.๒ เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน จึงมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในปัจจุบัน ประกอบกับเป็นกฎหมายที่ไม่มีการใช้บังคับโดยสภาพอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของกรมชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ สมควรยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๕.๑ กำหนดให้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒

(๒) พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

(๓) พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์

พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.

บันทึกสรุปสาระสำคัญ*

๑. เรื่องเดิม

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์ เพื่อรองรับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นไปตามแนวนโยบายแห่งรัฐสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นการเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่..) พ.ศ. เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ และส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาโดยร่างกฎหมายได้เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ซึ่งต่อมาส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ตรวจพิจารณา เนื่องจากเห็นว่าอยู่ในระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ในการประชุมพิจารณาร่างกฎหมาย คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เชิญผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม และได้มีบันทึกเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่..) พ.ศ. เรื่องเสร็จที่ ๑๖๒/๒๕๕๕ มีความเห็นโดยสรุปว่าพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่ไม่มีการใช้บังคับโดยสภาพเนื่องจากการดำเนินงานของกรมชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ และไม่สอดคล้องกับสภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงสมควรยกเลิกพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบกับหนังสือที่อ้างถึง ขอให้พิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยให้ปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

* ที่มา : เข้าถึงข้อมูลได้ที่กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ที่	เรื่อง	วันที่มีมติ	สาระสำคัญ
๑	ร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	๙ มิถุนายน ๒๕๕๒	อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๒)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริง/ข้อกฎหมาย

สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริง

๔.๑ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๕๒ และร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ในภาพรวมประกอบกับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่าพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๕๒ และร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การบริหารจัดการน้ำของประเทศในปัจจุบัน อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับโดยที่ปัจจุบันพระราชบัญญัตินี้ไม่มีสภาพบังคับ อันเนื่องมาจากการดำเนินงานของกรมชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๕๕ สมควรที่คณะรัฐมนตรีจะได้พิจารณาทบทวนหลักการของร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. อีกครั้งหนึ่ง และสมควรพิจารณายกเลิกพระราชบัญญัติดังกล่าวเสีย

๔.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับแจ้งจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่...) พ.ศ. เรื่องเสร็จที่ ๑๖๒/๒๕๕๕ โดยได้มอบหมายให้กรมชลประทานพิจารณาในฐานะเจ้าของเรื่อง ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินประชุมคณะกรรมการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาหลักการพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๕๒ และร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่...) พ.ศ. และมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๕๒ ในปัจจุบันไม่มีสภาพบังคับอันเนื่องมาจากการดำเนินการของกรมชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๕๕ จึงได้มีมติให้มีการยกเลิก

พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตั้ง
ข้อสังเกตรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
- ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๕. ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

ให้ความเห็นชอบ และอนุมัติหลักการ ดังนี้

๕.๑ ไม่ดำเนินการร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อไป

๕.๒ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช
๒๔๘๒ พ.ศ.

๖. ความเห็นชอบหรือการอนุมัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๖๒/๒๕๕๕

๗. ในกรณีที่กฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ กำหนดให้ต้องมีการวิเคราะห์ หรือศึกษาในเรื่องนี้
ก่อนดำเนินการ ให้เสนอรายงานการวิเคราะห์ หรือการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำผลสรุปเสนอมาด้วย

ไม่มี

๘. ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย

ใช้งบประมาณที่ได้รับตามปกติในแต่ละปีงบประมาณ

๙. รายละเอียดที่ประสงค์ให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ความเห็นชอบ หรือมีมติ

๙.๑ เห็นชอบไม่ดำเนินการร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๙.๒ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช
๒๔๘๒ พ.ศ.

คำชี้แจง

ความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ*

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

วัตถุประสงค์ ดำเนินการร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.

เป้าหมาย โดยที่เป็นการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์

๑.๒ ความจำเป็นต้องทำภารกิจ

ด้วยกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์มีบทบัญญัติไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งไม่สอดคล้องกับสภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับไม่มีสภาพบังคับเนื่องจากการดำเนินภารกิจการชลประทานของรัฐ

๑.๓ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง

การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์

๑.๔ มาตรการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจ

เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์

๑.๕ มีทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันหรือไม่

ไม่มี

๑.๖ ภารกิจจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

เมื่อยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์แล้ว จะช่วยลดการบังคับใช้กฎหมายที่ล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

๒. ผู้ทำภารกิจ ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

* ที่มา : กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

โดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ได้ตราขึ้นเพื่อจัดการควบคุมการชลประทานที่ราษฎรได้จัดทำขึ้น เพื่อคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของราษฎร ในขณะที่การจัดการควบคุมการชลประทานของรัฐในขณะนั้นยังมีทั่วถึง แต่ในปัจจุบันสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป พระราชบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำของประเทศ อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักการกระจายอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับไม่มีสภาพบังคับอันเนื่องมาจากการดำเนินการชลประทานของรัฐ สมควรยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๔. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

ไม่มี

๕. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๕.๑ ภาระต่อบุคคล การจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ไม่มี

๕.๒ ความคุ้มค่าเป็นการยกเลิกกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำของประเทศ อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักการกระจายอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับไม่มีสภาพบังคับอันเนื่องมาจากการดำเนินการชลประทานของรัฐ

๖. ความพร้อมของรัฐ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความพร้อมในการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ โดยใช้งบประมาณตามปกติที่ได้รับ การยกเลิกไม่กระทบต่อภารกิจของกรมชลประทาน

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๘. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๖๒/๒๕๕๕ ซึ่งพิจารณาโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ซึ่งได้เชิญประชุมผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นและตั้งข้อสังเกต จนมีข้อสรุปให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒

๙. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ ไม่มี

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

สืบเนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้เชิญประชุมผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จนได้ข้อสรุปเห็นสมควรยกเลิกการดำเนินการในร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๕๘๒

สรุปผลการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไข ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่..) พ.ศ. และการยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒*

๑. สืบเนื่องจากผลการประชุมคณะกรรมการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ (๒) เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๑ คณะกรรมการฯ มีมติให้ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติการกำหนดแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยบรรจุไว้ในแผนพัฒนากฎหมายของกรมชลประทาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. กรมชลประทานได้เสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ความเห็นชอบการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ตามร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่..) พ.ศ. พร้อมนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรียนเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ และส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย

๓. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๒๕๖ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีความเห็นสมควรยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ และร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่..) พ.ศ. ไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามบันทึกเรื่องเสร็จที่ ๑๖๒/๒๕๕๕

๔. กรมชลประทาน โดยสำนักกฎหมายและที่ดิน ได้เชิญประชุมคณะกรรมการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตั้งข้อสังเกต

๕. กรมชลประทานได้มีบันทึก ที่ กษ ๐๓๐๖/๓๖๔๐ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๕ ถึงปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรียนเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. และ เห็นชอบให้ยุติการดำเนินการร่างพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามเอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีที่แนบ

๖. คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.

* ที่มา : เข้าถึงข้อมูลได้ที่กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๗. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๑๘๒๓ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๕ แจ้งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และกรมชลประทานว่าได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จเรียบร้อยแล้ว ตามบันทึกเรื่องเสร็จที่ ๑๒๔๗/๒๕๕๕

๘. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๒๘๑๗๑ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ แจ้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าได้ส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว

๙. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๙๙ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ แจ้งกรมชลประทาน ว่าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณารวบรวมร่างกฎหมายที่ค้างอยู่ในกระบวนการนิติบัญญัติ เพื่อนำเสนอให้ คสช. พิจารณาขอให้กรมชลประทานแจ้งยืนยันร่างกฎหมาย กรมชลประทานจึงได้ยืนยันร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. เพื่อเสนอ คสช. พิจารณาเสนอสภานิติบัญญัติดำเนินการต่อไปตามหนังสือกรมชลประทาน ด่วนที่สุด ที่ กษ. ๐๓๐๖/๙๕๒๒ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ข้อมูลด้านการชลประทานของประเทศไทย*

สภาพอุทกวิทยา

ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ลมพายุจรสามารถจำแนกฤดูกาลได้ 3 ฤดูโดยฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคมและฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือน พฤษภาคม อุณหภูมิ ปริมาณฝนเฉลี่ยผันแปรตามฤดูกาลและในแต่ละปีเนื่องจากอยู่ในเขตอิทธิพลของ ลมมรสุมและลมพายุจร สภาพทางด้านอุทกวิทยามีความผันแปรสูงจึงประสบปัญหาอุทกภัยในช่วง น้ำหลาก และปัญหาภัยแล้งในช่วงฤดูแล้งอยู่เสมอ

ลักษณะทางอุทกวิทยา

แบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำออกได้เป็น 25 ลุ่มน้ำหลัก และ 254 ลุ่มน้ำย่อย มีปริมาณฝนตกเฉลี่ย ทั้งประเทศปีละ 1,648.38 มิลลิเมตร มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรวมปีละประมาณ 213,424 ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำท่าข้างต้น คิดเป็นน้ำท่าเฉลี่ยต่อจำนวนประชากร 3,335 ลูกบาศก์เมตร/ คน/ปี(จำนวนประชากร 64 ล้านคน)เป็นน้ำท่าในฤดูฝนจำนวน 183,001 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 85.75) และในฤดูแล้ง 30,423 ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ 14.25) ปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2556) มีแหล่งเก็บกักน้ำความจุรวม 70,151 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ 32.86 ของปริมาณน้ำท่าทั้งหมด โดยเป็นแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ (ความจุเก็บกักมากกว่า 100 ล้านลูกบาศก์เมตร) ประมาณร้อยละ 90 ของความจุรวมทั้งหมดส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 10 เป็นแหล่งเก็บกักน้ำขนาดกลาง และขนาดเล็กและมีปริมาณน้ำใช้งานได้สูงสุดรวม 24,853 ล้านลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้เพื่อเหลือน้ำ ส่วนหนึ่งไว้สำหรับการรักษาสภาพเขื่อน (Dead Storage)

การพัฒนาชลประทาน

การพัฒนาการชลประทานในอดีตตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ได้มุ่งเน้นการคมนาคมทางน้ำ โดยการขุดคลองเชื่อมโยงน้ำระหว่างแม่น้ำสายหลักในบริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศ ต่อมา ในช่วงก่อนปี พ.ศ.2500 ได้มีการพัฒนาอาคารทดน้ำตามแม่น้ำสายหลักเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการผันน้ำเข้าสู่ระบบคลองในบริเวณที่ราบลุ่มภาคเหนือตอนบนและภาคกลางทำให้การเกษตร ชลประทานได้ขยายตัวขึ้นอย่างมาก

อย่างไรก็ตามการเกษตรชลประทานในยุคนั้นยังคงมีขีดจำกัดเนื่องจากยังไม่มีการพัฒนา แหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ที่จะรองรับปริมาณน้ำหลากจากพื้นที่ตอนบนทำให้ยังคงประสบปัญหา อุทกภัยและภัยแล้งตามฤดูกาล ภายหลังที่ได้มีการก่อสร้างแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ ทำให้ปัญหาอุทกภัยบรรเทาลงมากโดยช่วยลดระดับน้ำสูงสุดของแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัด นครสวรรค์ได้เฉลี่ย 1.44 เมตร และมีปริมาณน้ำสำรองในอ่างเก็บน้ำสำหรับจัดสรรเพื่อการเกษตร ในฤดูแล้งทำให้สามารถขยายพื้นที่เกษตรชลประทานและการเพาะปลูกในฤดูแล้งได้อย่างรวดเร็ว

* ที่มา : เข้าถึงข้อมูลได้ที่กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในระยะต่อมาได้มีการกระจายการพัฒนาแหล่งน้ำ และการเกษตรชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางออกไปทั่วประเทศส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหามลพิษทางน้ำในระดับท้องถิ่นโดยการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กกระจายตามพื้นที่ชุมชนในชนบท

ผลการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์

ตามแผนยุทธศาสตร์กรมชลประทาน ปี พ.ศ. 2556 ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ 3 ประเด็น
ยุทธศาสตร์ คือ

1. การพัฒนาแหล่งน้ำ
2. การบริหารจัดการน้ำ
3. การป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งน้ำ

มีตัวชี้วัดและผลการดำเนินงานที่สำคัญในรอบหลายปีที่ผ่านมา คือ

ตัวชี้วัด ขป 01 จำนวนปริมาณเก็บกักที่เพิ่มขึ้น (ล้านลูกบาศก์เมตร)

(1) ปีงบประมาณ	(2) จำนวนปริมาณเก็บกัก ณ ต้นปีงบประมาณ (ล้านลูกบาศก์เมตร)	(3) จำนวนปริมาณเก็บกักที่เพิ่มขึ้น (ล้านลูกบาศก์เมตร)	(4) จำนวนปริมาณเก็บกัก ณ สิ้นปีงบประมาณ (ล้านลูกบาศก์เมตร)
2548	71,165.69	1,036.85	72,202.54
2549	72,202.54	442.76	72,645.30
2550	72,645.30	791.94	73,437.24
2551	73,437.24	0	73,437.24
2552	73,437.24	205.37	73,642.61
2553	73,642.61	69.77	73,712.38
2554	73,712.38	158.12	73,870.50
2555	73,870.5	97.04	73,967.53
2556	73,967.53	114.67	74,082.20

หมายเหตุ : เฉพาะโครงการขนาดใหญ่รวมกับโครงการขนาดกลาง

จำนวนปริมาณเก็บกักที่เพิ่มขึ้น 114.67 ล้านลูกบาศก์เมตร สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ได้แก่

1. โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยสา จังหวัดพะเยา จำนวน 1.15 ล้านลูกบาศก์เมตร
2. โครงการพัฒนากุดจับ - กุดหมากเห็บ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 8.00 ล้านลูกบาศก์เมตร
3. โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำขุนใหญ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 7.52 ล้านลูกบาศก์เมตร
4. โครงการอ่างเก็บน้ำคลองหลวง จังหวัดชลบุรี จำนวน 98.00 ล้านลูกบาศก์เมตร

ตัวชี้วัด ขป 02 จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ไร่)
รวมโครงการทุกขนาดทุกประเภท

(1) ปีงบประมาณ	(2) พื้นที่ชลประทาน ณ ต้นปีงบประมาณ (ไร่)	(3) พื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ไร่)	(4) พื้นที่ชลประทาน ณ สิ้นปีงบประมาณ (ไร่)
2548	22,870,111	277,776	23,147,887
2549	23,147,887	484,180	23,632,067
2550	23,632,067	102,540	23,734,607
2551	23,734,607	190,413	23,925,020
2552	23,925,020	150,194	24,075,214
2553	24,075,214	95,161	24,170,375
2554	24,170,375	138,517	24,308,892
2555	24,308,892	86,000	24,394,892
2556	24,394,892	34,510	24,429,402

หมายเหตุ : เฉพาะโครงการขนาดใหญ่รวมกับโครงการขนาดกลาง

จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น 34,510 ไร่ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ได้แก่

1. โครงการกักคอกหมา จังหวัดลำปาง จำนวน 19,000 ไร่
2. โครงการระบบส่งน้ำประตुरะบายน้ำบ้านหนองบึง สถานีสูบน้ำบ้านหนองบึง จังหวัดนครพนม จำนวน 1,760 ไร่
3. โครงการระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 11,250 ไร่
4. ระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบ โครงการระบบส่งน้ำฝายทดน้ำบ้านดงเสลา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 2,500 ไร่

ตัวชี้วัด ชป 02 จำนวนพื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ไร่)
รวมโครงการทุกขนาดทุกประเภท

(1) ปีงบประมาณ	(2) พื้นที่ชลประทาน ณ ต้นปีงบประมาณ (ไร่)	(3) พื้นที่ชลประทานที่เพิ่มขึ้น (ไร่)	(4) พื้นที่ชลประทาน ณ สิ้นปีงบประมาณ (ไร่)
2551	27,988,362	149,893	28,138,255
2552	28,138,255	579,639	28,717,894
2553	28,717,894	620,957	29,338,851
2554	29,338,851	264,441	29,603,292
2555	29,603,292	224,695	29,827,987
2556	29,827,987	481,405	30,309,392

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการน้ำ

- ผลการบริหารจัดการน้ำและผลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี 2555/2556

ผลการระบายน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2555/2556 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2555 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2556 จากอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง จำนวน 21,424 ล้านลูกบาศก์เมตร น้อยกว่าแผนที่วางไว้ 2,146 ล้านลูกบาศก์เมตร และผลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2555/2556 (เฉพาะข้าวนาปรังและพืชไร่-พืชผัก) จำนวน 18.04 ล้านไร่ แยกเป็นข้าวนาปรัง 16.07 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 10.67 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 5.40 ล้านไร่) และพืชไร่-พืชผัก 2.23 ล้านไร่ (ในเขตชลประทาน 0.59 ล้านไร่ นอกเขตชลประทาน 1.64 ล้านไร่) การเพาะปลูกต่อเนื่องและบ่อปลา-บ่อกุ้งรวม 4.34 ล้านไร่

- ผลการบริหารจัดการน้ำและผลการเพาะปลูกพืชฤดูฝนปี 2556

ผลการระบายน้ำในช่วงฤดูฝน ปี 2556 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2556 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2556 จากอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง จำนวน 22,802 ล้านลูกบาศก์เมตร และผลการเพาะปลูกพืชฤดูฝน ปี 2556 รวมทั้งประเทศประมาณ 21.49 ล้านไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี 16.26 ล้านไร่ พืชไร่ พืชผัก 0.45 ล้านไร่ และการเพาะปลูกพืชต่อเนื่องรวมบ่อปลา - บ่อกุ้ง 4.78 ล้านไร่

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ

1. การบรรเทาภัยแล้ง

กรมชลประทานไดสนับสนุน เครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ เพื่อช่วยเหลือการปลูกพืชฤดูแล้งและการอุปโภค-บริโภค จำนวน 598 เครื่อง ในพื้นที่ 70 จังหวัด และสนับสนุนรถยนต์บรรทุกน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน 18 คัน ในพื้นที่ 7 จังหวัด

2. การรักษาระบบนิเวศ

กรมชลประทานได้ระบายน้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศ เพื่อการผลักดันน้ำเค็มบริเวณปากแม่น้ำไม่ให้รุกล้ำเข้ามาจนเป็นปัญหาต่อคุณภาพน้ำ เพื่อการประปาและการเกษตร รวมถึงปริมาณน้ำทำตามธรรมชาติ ในลุ่มน้ำเจ้าพระยาและแม่กลอง โดยในช่วงฤดูแล้งปี 2555/2556 ที่ผ่านมา แม่น้ำเจ้าพระยา ระบายน้ำรวม 1,143 ล้านลูกบาศก์เมตร แม่น้ำท่าจีน ระบายน้ำรวม 1,405 ล้านลูกบาศก์เมตร และ แม่น้ำแม่กลอง ระบายน้ำรวม 3,697 ล้านลูกบาศก์เมตร

3. การบริหารจัดการน้ำ เพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัย

การเตรียมความพร้อมป้องกันปัญหาอุทกภัยในปี 2556 กรมชลประทานได้กำหนดรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกันให้ทุกโครงการชลประทานจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำให้แล้วเสร็จก่อนเดือนพฤษภาคม 2556 เพื่อเป็นแผนแม่บทของโครงการชลประทาน สำหรับแผนการบริหารและจัดการน้ำในพื้นที่ต่างๆ กรมชลประทานจะกำหนดกิจกรรมดำเนินการตามช่วงเวลาของสถานการณ์น้ำแบ่งได้เป็น 3 ระยะ

3.1 แผนงานก่อนน้ำมา (ก่อนถึงฤดูฝน) ประกอบด้วย

1) แผนงานที่ไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง

- การคาดการณ์และการติดตามสภาวะทางอุตุ-อุทกวิทยาอย่างใกล้ชิด ประกอบด้วย สภาพภูมิอากาศ สภาพน้ำฝน สภาพน้ำท่า สภาพน้ำในอ่างฯ สภาพน้ำท่วม และพายุจร เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำ และการแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์
- การบริหารน้ำในอ่างเก็บน้ำ โดยใช้ Reservoir Operation Study (ROS) , Reservoir Operation Simulation , Operation Rule Curve และ Reservoir Routing กรมชลประทานและการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้ประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางที่อยู่ในความรับผิดชอบของทั้งสองหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อกำหนดการเก็บกักน้ำและการระบายน้ำให้เป็นไปตามเกณฑ์การเก็บกักน้ำในอ่างฯ (Rule Curve) ที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงเวลา ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบจากสภาพน้ำหลากล้นอ่างฯ อย่างรุนแรงและเกิดภาวะน้ำท่วมด้านท้ายน้ำ ตลอดจนเร่งเก็บกักน้ำให้ได้มากที่สุดช่วงปลายฤดูฝน เพื่อเป็นน้ำต้นทุนสำหรับใช้ในช่วงฤดูแล้ง
- การใช้ระบบโทรมาตรเพื่อการพยากรณ์น้ำและเตือนภัย เป็นเครื่องมือในการติดตามสถานการณ์น้ำในแบบเวลาจริง ตลอดจนพยากรณ์สถานการณ์น้ำในลุ่มน้ำที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เพื่อประโยชน์ในการเตือนภัยล่วงหน้า
- การเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม และการบริหารน้ำหลากที่ไม่สามารถควบคุมได้จะกำหนดวิธีการในการติดตาม เฝ้าระวัง และคาดการณ์ สภาพน้ำที่จะเกิดขึ้นแจ้งเตือนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเตรียมการป้องกันและให้การช่วยเหลือ หรือส่งน้ำบางส่วนเข้าไปในระบบชลประทาน โดยไม่ให้เกิดปัญหาการเพาะปลูกพืชของเกษตรกร เพื่อลดระดับน้ำสูงสุดในลำน้ำ
- จัดตั้งศูนย์ประมวลวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ กรมชลประทาน เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิด และจัดทำรายงานรวมถึงการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบตามผังการติดต่อและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ขณะนี้ได้เปิดให้บริการสายด่วนแก่ประชาชนทั่วไปเพื่อสอบถามข้อมูลเรื่องน้ำได้ที่เบอร์ 1460 โดยในระดับภูมิภาคจะมีโครงการชลประทานและสำนักชลประทานของแต่ละพื้นที่ ดูแลรับผิดชอบและเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมในแต่ละลุ่มน้ำ
- คณะอนุกรรมการติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำซึ่งมาจากหน่วยงานจากกรมชลประทาน กรมอุตุนิยมวิทยา สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต กรมทรัพยากรน้ำ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร กรมโยธาธิการและผังเมือง และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมเป็นคณะอนุกรรมการฯ มีหน้าที่ประสานงานแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อติดตามสภาพภูมิอากาศ น้ำฝน น้ำท่า และวิเคราะห์แนวโน้มสภาพน้ำ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการน้ำ โดยมีการประชุมวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ และวางแผนบริหารจัดการน้ำทุกสัปดาห์
- การบริหารข้อมูล น้ำฝน น้ำในอ่างฯ น้ำท่าและน้ำท่วม เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก ให้ทราบสถานการณ์ที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ โดยระบบสารสนเทศการรับ-ส่งข้อมูลด้วยระบบ Internet : www.rid.go.th , <http://wmisc.rid.go.th> หรือ E-mail :

rid_flood@yahoo.com , wmsc.1460@gmail.com และโทรสาร ตลอดจนการส่งข่าวสารผ่าน SMS ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบข้อมูลอย่างรวดเร็ว

- การประสานงานกับคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย (กบอ.) มีการเชื่อมโยงข้อมูลของกรมชลประทานโดยตรงผ่านทางระบบสารสนเทศ และมีการประสานรายงาน/ประชุม/สั่งการผ่านทางระบบ Acu Conference นอกจากนี้คณะกรรมการชุดนี้ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการติดตามวิเคราะห์สถานการณ์น้ำและจัดสรรน้ำ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ และรายงานผลให้คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำ และอุทกภัยเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีทุกสัปดาห์

2) แผนงานที่ใช้สิ่งก่อสร้าง

- แผนงานขุดลอกและกำจัดวัชพืชในคลองชลประทาน และในอ่างเก็บน้ำต่างๆ ทั่วประเทศ ตามแผนงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรับน้ำ และการระบายน้ำประกอบด้วย งานขุดลอกคลอง/อ่างเก็บน้ำจำนวน 393 แห่ง และงานกำจัดวัชพืช บริเวณคลองส่งน้ำ และระบายน้ำคิดเป็นพื้นที่ 85,835 ไร่
- งานซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคารชลประทาน จำนวน 1,018 แห่ง
- การตรวจสอบความพร้อมใช้งานของอาคารชลประทานต่างๆ เช่น คันกันน้ำประตูระบายน้ำประตูน้ำ และสถานีสูบน้ำ เป็นต้น
- การเตรียมความพร้อมของเครื่องจักรเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ ในส่วนกลางและส่วนประกอบด้วย เครื่องสูบน้ำ เคลื่อนที่ เครื่องผลักดันน้ำ รถขุดเรือ รถแทรกเตอร์ รถบรรทุก รถบรรทุกน้ำ กระสอบทราย กำลังคน ไม้สน เป็นต้น

3.2 แผนงานระหว่างน้ำมา หรือขณะเกิดภัย (ช่วงฤดูฝน) เป็นแผนงานที่กำหนดขึ้นเพิ่มเติมจากแผนงานอ่างน้ำมา ทั้งมาตรการใช้สิ่งก่อสร้าง และไม่ใช้สิ่งก่อสร้างตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ โดยมาตรการไม่ใช้สิ่งก่อสร้างระกอบด้วยการส่งน้ำ ระบบชลประทานในพื้นที่การเกษตร โดยใช้ประโยชน์จากระบบชลประทานเพื่อลดปริมาณยอดน้ำสูงสุดการปรับแผนการระบายน้ำจากอ่างเก็บน้ำ เพื่อลดผลกระทบน้ำท่วมด้านท้าย สำหรับมาตรการใช้สิ่งก่อสร้างประกอบด้วย การเสริมประสิทธิภาพของอาคารชลประทานในบริเวณต่างๆ ที่พบว่ายังไม่มีศักยภาพเพียงพอกับขนาดของสถานการณ์น้ำหลากที่คาดว่าจะเกิดขึ้น งานเสริมคันกันน้ำ/คันคลองส่งน้ำหรือคลองระบายน้ำ งานปิดท้อลอดทำนบชั่วคราว การสนับสนุนเครื่องจักรเครื่องมือเข้าช่วยเหลือ การเร่งซ่อมแซมอาคารที่ชำรุดให้ใช้งานได้ชั่วคราว และงานอื่นๆ

3.3 แผนงานหลังอุทกภัย หรือการช่วยเหลือหลังน้ำท่วม

- เร่งสำรวจพื้นที่การเกษตรในเขตชลประทานที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วม ภายหลังจากที่สภาพน้ำลดระดับลง
- เร่งสำรวจความเสียหายของระบบชลประทาน เพื่อซ่อมแซมให้สามารถใช้งานได้ตามปกติโดยเร็ว
- ประเมินศักยภาพของปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อช่วยเหลือในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งเตรียมการสนับสนุนเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่และรถยนต์บรรทุกน้ำ

สรุปสถานการณ์น้ำท่วมปี พ.ศ. 2556 (เฉพาะจังหวัดที่สถานการณ์วิกฤติ)

• **จังหวัดเชียงราย** เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2556 เกิดฝนตกหนักต่อเนื่องในเขตพื้นที่ประเทศพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ปริมาณน้ำฝนวัดได้ที่ทำการฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 5 (แม่สาย) 111.8 มิลลิเมตร ทำให้ปริมาณน้ำแม่สายเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปริมาณน้ำในลำน้ำแม่สายล้นตลิ่งเข้าท่วมถนนทางกลับรถได้สะพานมิตรภาพไทย-พม่า หมู่ที่ 1 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2556 เกิดฝนตกหนักในพื้นที่ตั้งแต่วันที่ 27-29 กรกฎาคม 2556 วัดปริมาณน้ำฝนที่ อำเภอเวียงเชียงรุ้ง และอำเภอเวียงแก่น ได้ 173.0 และ 114.0 มิลลิเมตร ตามลำดับ ทำให้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่ดังนี้ พื้นที่ลุ่มน้ำยาว ตำบลม่วงยาย ตำบลปอ ตำบลเหล่ายาว ตำบลท่าข้าม อำเภอเวียงแก่น วันที่ 29 กรกฎาคม 2556 มีน้ำล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำทางการเกษตร และบ้านเรือนราษฎรตลิ่งริมน้ำระดับน้ำท่วมสูง 1.50 – 2.00 เมตร และเมื่อเวลา 08.00 น. ของวันที่ 30 กรกฎาคม 2556 สถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ น้ำแม่คำ และน้ำแม่จัน ตำบลแม่คำ ตำบลจันจว้า ตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน มีน้ำล้นตลิ่งตั้งแต่ช่วงค่ำวันที่ 28 กรกฎาคม 2556 เข้าท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำทางการเกษตร และบ้านเรือนราษฎรตลิ่งริมน้ำระดับน้ำท่วมสูงประมาณ 0.30 เมตร และเมื่อเวลา 08.00 น. ของวันที่ 30 กรกฎาคม 2556 สถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ สำหรับพื้นที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เกิดน้ำท่วมเนื่องจากมีฝนตกหนักติดต่อกันตั้งแต่วันที่ 28-29 กรกฎาคม 2556 วัดปริมาณน้ำฝนที่โครงการชลประทานเชียงราย อำเภอเมือง ได้ 85.0 และ 51.0 มิลลิเมตร ตามลำดับ ส่งผลให้มีน้ำท่วมขังเขตอำเภอเมืองเนื่องจากการระบายน้ำไม่ทันประกอบกับ ทางจังหวัดเชียงรายอยู่ระหว่างการทำการปรับปรุงระบบระบายน้ำจึงทำให้การระบายน้ำออกข้างลง สถานการณ์เริ่มเข้าสู่ภาวะปกติเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2556

• **จังหวัดจันทบุรี** เนื่องจากมีฝนตกหนักต่อเนื่องในพื้นที่ลุ่มน้ำจันทบุรี และภาคตะวันออกตั้งแต่วันที่ 7-9 กรกฎาคม 2556 รวมวัดได้ประมาณ 270 มิลลิเมตร ที่อำเภอพลิว จังหวัดจันทบุรีทำให้เกิดน้ำล้นตลิ่งมีผลกระทบต่อพื้นที่ตอนล่างบริเวณอำเภอเมือง สถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2556 เกิดฝนตกหนักในพื้นที่อำเภอขลุง อำเภอเมือง และอำเภอแก่งหางแมวเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2556 เวลา 05.00 น. วัดปริมาณน้ำฝนสูงสุดได้ที่อำเภอขลุง 205.5 มิลลิเมตรทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากในพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขลุง ตำบลมาบไฟ(หมู่ที่ 3,5) ตำบลซึ้ง (หมู่ที่ 1-9) ตำบลตรอกนอง (หมู่ที่ 1-6) ตำบลปอ (หมู่ที่ 5,8) ตำบลวังสรรพรส(หมู่ที่ 1-9) ตำบลตะปอน (หมู่ที่ 2-3) และตำบลวันยาว (หมู่ที่ 5,7) อำเภอเมือง ตำบลคลองนารายณ์(หมู่ที่ 3-8) อำเภอแก่งหางแมว ตำบลเขาวงกต (หมู่ที่ 1) ระดับน้ำสูงประมาณ 0.30 เมตร สถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2556 เกิดฝนตกหนักในพื้นที่วันที่ 22-23 กรกฎาคม 2556 วัดปริมาณน้ำฝนสะสมได้ 73.7 มิลลิเมตร และ 372.3 มิลลิเมตร ตามลำดับ ส่งผลให้ระดับน้ำ และปริมาณน้ำในลุ่มน้ำจันทบุรีเพิ่มสูงขึ้น ล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง (หมู่ที่ 1-9 ตำบลจันทนิมิต / หมู่ที่ 1-13 ตำบลพลับพลา/ หมู่ที่ 1,3,7,8,11,12 ตำบลท่าช้าง / หมู่ที่ 1,8 ตำบลหนองบัว / หมู่ที่ 1,2,7,8,9 ตำบลเกาะขวาง/ หมู่ที่ 3-14 ตำบลคลองนารายณ์ / ชุมชนที่ 1-12 เทศบาลเมืองจันทบุรี / หมู่ที่ 2,3,4,8 ตำบลบางกะจะ) มีพื้นที่เกษตรเสียหายประมาณ 8,177 ไร่ ราษฎรเดือดร้อนประมาณ 4,740 ครอบครัว อำเภอขลุง(หมู่ที่ 1-9 ตำบลวังสรรพรส / หมู่ที่ 1-6 ตำบลตรอกนอง / หมู่ที่ 1-11 ตำบลซึ้ง / หมู่ที่ 1-6

ตำบลมาบไพ/ หมู่ที่ 1,2,3,5,8,9 ตำบลบ่อ / หมู่ที่ 1-8 ตำบลวันยาว / หมู่ที่ 3-5 ตำบลตะปอน / ชุมชนที่ 1-7 เทศบาลเมืองขลุง) มีราษฎรเดือดร้อนประมาณ 1,333 ครัวเรือน อำเภอมะขาม (หมู่ที่ 1-8 ตำบลอ่างศิรี / หมู่ที่ 9 ตำบลฉนวน / หมู่ที่ 4 ตำบลปลิว / หมู่ที่ 1-10 ตำบลมะขาม) มีราษฎรเดือดร้อนประมาณ 475 ครัวเรือน - อำเภอแหลมสิงห์ (หมู่ที่ 1-12 ตำบลพลิว / หมู่ที่ 1-6 ตำบลหนองน้ำเค็ม ราษฎรเดือดร้อนประมาณ 40 ครัวเรือน) อำเภอเขาคิชฌกูฏ (หมู่ที่ 1,2,4 ตำบลชากไทย) และอำเภอแก่งหางแมว(ตำบลเขาวงกต) สถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2556

• จังหวัดปราจีนบุรี สถานีวัด กกต.3 อำเภอทับปด ระดับน้ำเอ่อล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลทับปดบุรี ระดับน้ำท่วมสูงประมาณ 1.00 – 1.50 เมตร อำเภอศรีมหาโพธิ์ มีปริมาณน้ำไหลมาจาก อ.กบินทร์บุรี ทำให้เกิดน้ำล้นตลิ่ง ตั้งแต่วันที่ 22 กันยายน 2556 เข้าท่วมในเขตเทศบาลอำเภอศรีมหาโพธิ์ ระดับน้ำสูงประมาณ 0.50 – 0.70 เมตร อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี มีปริมาณน้ำไหลมาจากอำเภอทับปดบุรีทั้งหมด ซึ่งมีระยะทางตามลำน้ำ 74 กิโลเมตร เริ่มมีน้ำล้นตลิ่งตามทุ่งน้ำตั้งแต่วันที่ 23 กันยายน 2556 คันกั้นน้ำท่าแหกกัดเซาะตั้งแต่ กม. 0+400 - 7+200 กม. และคันกั้นน้ำขาดที่ กม. 0+800 ยาว 35 เมตร มีระดับน้ำท่วมสูงประมาณ 3-4 เมตร ประตูระบายน้ำ(ปตร.) ตะกรุดอ้อม โครงการท่าแห น้ำไหลข้าม ประตูระบายน้ำสูงประมาณ 0.20 เมตร น้ำกัดเซาะคันโอบ ประตูระบายน้ำชำรุดเสียหายทั้ง 2 ข้าง ทางระบายน้ำ (ทรบ.) กุดหนองบัว โครงการท่าแหน้ำไหลข้าม ทางระบายน้ำสูงประมาณ 0.50 เมตรน้ำกัดเซาะหลัง ทรบ. หินก่อและหินทิ้งท้ายน้ำชำรุดเสียหาย ทรบ. คลองวังไทรโครงการท่าแห คันโอบ ทรบ. น้ำไหลข้ามกัดเซาะท้ายน้ำและผิวจราจรลาดยางชำรุดเสียหายประมาณ 500 เมตร งานโครงการห้วยไคร้ น้ำท่วมคลังพัสดุ ที่ทำการและรถยนต์ได้รับความเสียหาย และทรบ.คลองชุมพล อันเนื่องมาจากพระราชดำริน้ำไหลข้ามทรบ. กัดเซาะหินก่อหินทิ้งท้ายน้ำชำรุดเสียหาย มีพื้นที่ประสบอุทกภัย รวม 7 อำเภอ 42 ตำบล 330หมู่บ้าน 2 เทศบาลตำบล 14 ชุมชน ถนนถูกน้ำท่วม 15 สาย สะพาน 1 แห่ง วัด 12 แห่ง โรงเรียน 12 แห่ง

• จังหวัดสระแก้ว สภาพพื้นที่น้ำท่วมในเขตจังหวัดสระแก้ว มีดังนี้ ในเขตพื้นที่ชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยยางมีพื้นที่นาข้าวเสียหายประมาณ 400 ไร่ และอ่างเก็บน้ำห้วยตะเคียนมีพื้นที่นาข้าวเสียหายประมาณ 160 ไร่ นอกเขตพื้นที่ชลประทาน ระดับน้ำในคลองพระสทิง ที่สถานี KGT.10 เมืองสระแก้ว มีระดับเริ่มล้นตลิ่งเมื่อเวลา 2.00 น. ของวันที่ 22 กันยายน 2556 ทำให้น้ำล้นตลิ่งคลองพระสทิงเข้าท่วมพื้นที่เกษตรและที่อยู่อาศัยที่เป็นที่ลุ่มต่ำติดกับลำคลอง ระดับน้ำในคลองพระปรังด้านท้ายอ่างฯ น้ำได้ล้นตลิ่งคลองท่วมพื้นที่การเกษตรและบ้านเรือนที่อยู่ติดกับคลองซึ่งเป็นทุ่งน้ำ ระดับน้ำล้นตลิ่งเป็นช่วงๆ สูงประมาณ 10-20 เซนติเมตร และบริเวณสะพานข้ามคลองพระปรังตำบลหนองหมากฝ้าย อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว มีน้ำท่วมสูงประมาณ 40-70 เซนติเมตร ช่วงตำบลโคกปี้ง อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว น้ำได้ล้นตลิ่งคลองพระปรังสูงจากตลิ่งประมาณ 10-20 เซนติเมตร น้ำท่วมถนนสุวรรณศรเขตเทศบาลเมืองสระแก้วไปทางกบินทร์บุรี ประมาณ 3 กิโลเมตร ระดับน้ำท่วมผิวจราจรประมาณ 10-20 เซนติเมตร และสภาพน้ำบริเวณคลองลึก ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตชายแดนไทย – กัมพูชา ระดับน้ำล้นตลิ่งที่ลุ่มต่ำสูงประมาณ 10-40 เซนติเมตร

แผนงานก่อสร้างโครงการชลประทาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ประกอบด้วย

1. แผนงานก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่ จำนวน 11 โครงการ ดังนี้

- 1.1 โครงการคลองสี่แยก จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 1.2 โครงการเขื่อนแควน้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพิษณุโลก
- 1.3 โครงการกักคอกหมา จังหวัดลำปาง
- 1.4 โครงการผันน้ำจากพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก-อ่างเก็บน้ำบางพระ จังหวัดชลบุรี
- 1.5 โครงการผันน้ำจากพื้นที่จังหวัดจันทบุรีไปยังแหล่งเก็บกักน้ำจังหวัดระยอง
- 1.6 โครงการพัฒนาลุ่มน้ำตาปี - พุมดวง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 1.7 โครงการอ่างเก็บน้ำคลองหลวง จังหวัดชลบุรี
- 1.8 โครงการห้วยโสมง จังหวัดปราจีนบุรี
- 1.9 โครงการเขื่อนทดน้ำผาจุ จังหวัดอุดรธานี
- 1.10 โครงการอ่างเก็บน้ำมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี
- 1.11 โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี

2. แผนงานการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน (ผลผลิตที่ 1)

3. แผนงานก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน 137 แห่ง

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อป้องกันอุทกภัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 รายงานการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำ (ผลผลิตที่ 4)

เพื่อเป็นการบรรเทาหรือลดการสูญเสียจากการเกิดอุทกภัย โดยการก่อสร้างอาคารชลประทาน และพัฒนาพื้นที่เกษตรชลประทานให้เป็นแก้มลิง ตลอดจนการพัฒนาาระบบระบายน้ำ มีงบประมาณ ตามแผน จำนวน 3,051.196 ล้านบาท มีกิจกรรมที่ดำเนินการ คือ การป้องกันและบรรเทาอุทกภัย พื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่เขตเศรษฐกิจ ได้รับจัดสรรงบประมาณ 3,466.344 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย 2,935.710 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 84.69

เป้าหมายและผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2555	
		แผน	ผล
เชิงปริมาณ : จำนวนรายงาน งานป้องกันและบรรเทาอุทกภัยจากน้ำ	รายการ	65	52
เชิงคุณภาพ : จำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์	ล้านไร่	0.058	0.055

ผลผลิตการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำในปี 2556 สิ้นไตรมาสที่ 4 มีรายงานงานป้องกันและบรรเทาอุทกภัยจากน้ำที่แล้วเสร็จ จำนวน 52 รายการ มีจำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ จำนวน 0.055 ล้านไร่ กิจกรรมหลักที่ดำเนินการงานป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำงานปีเดียวจำนวน 40 รายการ ผลงานร้อยละ 80-100 จำนวน 38 รายการ อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างจำนวน 2 รายการ และงานผูกพันเดิม จำนวน 29 รายการ ผลงานร้อยละ 80-100 จำนวน 14 รายการ อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง จำนวน 15 รายการ

สรุปปัญหาและอุปสรรค

1. ติดปัญหาที่ดิน เนื่องจากราษฎรเปลี่ยนใจไม่ยินยอมให้จัดซื้อที่ดินทำให้ไม่สามารถส่งเข้าปฏิบัติงานได้ และได้ออกพระราชกฤษฎีกาเวนคืนที่ดิน
2. ราษฎรเปลี่ยนใจไม่ยินยอมให้ก่อสร้าง จึงต้องสั่งหยุดงานก่อสร้างชั่วคราวเพื่อแก้ไขแบบและแก้ไขสัญญา
3. ฝนตกชุกในพื้นที่ก่อสร้าง ทำให้ไม่สามารถส่งเข้าปฏิบัติงานได้
4. งานผูกพันใหม่ รายการที่มีวงเงินงบประมาณมากกว่า 50 ล้านบาท ใช้ระยะเวลาในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างค่อนข้างมาก เพราะต้องรอความเห็นชอบจากหน่วยงานภายนอก

วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติยกเลิก

พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. *

๑. เนื่องจากรัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้มีแผนบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุดมากกว่าที่ให้ราษฎรดำเนินการเองเพื่อให้ระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำสอดคล้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศในปัจจุบันการที่มีพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ บังคับใช้จึงขัดกับหลักการดังกล่าวข้างต้น

๒. กรมชลประทานดำเนินการกิจด้านการชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ในเขตชลประทานทั่วประเทศทำให้ไม่มีความจำเป็นดำเนินการตามพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ทั้งในเรื่องการควบคุมการแบ่งปันน้ำในการเกษตรได้มีพระราชบัญญัติคั้นและคูน้ำ พ.ศ. ๒๕๐๕ ใช้บังคับ และในเรื่องการกระจายน้ำไปสู่ไร่นาการจัดระบบชลประทาน และการระบายน้ำเพื่อพัฒนาระบบเกษตรชลประทานให้มีประสิทธิภาพกรมชลประทานดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๗

๓. การให้เอกชนมีสิทธิบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูกของตนหรือเพื่อประโยชน์ในทางการค้าของตนตามพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ นั้นทำให้เอกชนไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการน้ำในภาพรวม ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการน้ำในกรณีที่ทรัพยากรน้ำมีปริมาณน้อยหรือมากเกินไป จะส่งผลเสียหายให้แก่ประชาชนส่วนใหญ่และประเทศชาติโดยรวมได้ ดังนั้น การยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ จะเป็นประโยชน์มากกว่า

๔. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกทางน้ำที่อยู่ในเขตพื้นที่ของตน และการกระจายอำนาจในการอนุญาตในการจัดการการชลประทาน ก็สามารถดำเนินการได้ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ อยู่แล้ว การคงพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ไว้ จะเป็นการซ้ำซ้อนและไม่สอดคล้องกับกฎหมายและแผนปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕. เพื่อมิให้เกิดความสับสนในการใช้กฎหมาย เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงปัจจุบันว่าไม่มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ กฎหมายดังกล่าวจึงไม่มีการใช้บังคับเพราะใช้ไม่ได้ผล หรือไม่กรณีที่จะใช้เพราะไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

* ที่มา : เข้าถึงข้อมูลได้ที่กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคผนวก

- พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒
- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
- ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ.

พระราชบัญญัติ
การชลประทานราษฎร
พุทธศักราช ๒๕๘๒

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๘๐)
อาทิตยทิพอาภา
พล.อ. เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๘๒
เป็นปีที่ ๖ ในรัชชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรจัดการควบคุมการชลประทานราษฎร เพื่อ
คุ้มครองและรักษาประโยชน์ของราษฎร

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร
พุทธศักราช ๒๕๘๒”

มาตรา ๒^{*} ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการเหมืองฝายและพนัง พุทธศักราช
๒๕๗๗ พระราชบัญญัติควบคุมการเหมืองฝายและพนัง แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๗๘ และ
พระราชบัญญัติควบคุมการเหมืองฝายและพนัง (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๘๐ กับบรรดากฎหมาย
กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ซึ่งบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทแห่ง
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การชลประทาน” หมายความว่า กิจการที่บุคคลได้จัดทำขึ้น เพื่อส่งน้ำจากทางน้ำ
หรือแหล่งน้ำใด ๆ เป็นต้นว่า แม่น้ำ ลำธาร ห้วยหนอง คลอง บึงบาง ไปใช้ในการเพาะปลูก และให้
หมายถึงกิจการที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อป้องกันการเสียหายแก่การเพาะปลูกอันเกี่ยวกับน้ำ

^{*} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖/-/หน้า ๑๒๕๔/๒๖ ตุลาคม ๒๕๘๒

“การชลประทานส่วนบุคคล” หมายความว่า การชลประทานที่บุคคลคนเดียวหรือหลายคนได้จัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์แก่การเพาะปลูกของบุคคลนั้น ๆ โดยเฉพาะ

“การชลประทานส่วนราชการ” หมายความว่า การชลประทานที่ราชการได้ร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์แก่การเพาะปลูกของราชการในท้องที่

“การชลประทานส่วนการค้า” หมายความว่า การชลประทานที่บุคคลได้จัดทำขึ้น เพื่อค่าตอบแทนจากผู้ที่ต้องการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกจากการชลประทานนั้น

“เขตการชลประทาน” หมายความว่า เขตที่ดินซึ่งได้รับประโยชน์จากการชลประทานนั้น

“เครื่องอุปกรณ์การชลประทาน” หมายความว่า สิ่งของใด ๆ ที่ใช้ประกอบสำหรับทำการชลประทาน

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า คณะกรรมการจังหวัด ข้าหลวงประจำจังหวัด คณะกรรมการอำเภอ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าหรือผู้ช่วยหัวหน้าการชลประทานและเจ้าพนักงานผู้ควบคุมการชลประทาน

มาตรา ๕ เพื่อประโยชน์แก่การแบ่งปันน้ำในยามขาดแคลน หรือเพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของสาธารณชน ให้คณะกรรมการจังหวัดมีอำนาจสั่งปิดหรืองดใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของการชลประทานทุกประเภทไว้ได้ชั่วคราว หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อชักน้ำไปใช้ในการนั้นได้

ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันน้ำในยามขาดแคลน ให้ผู้ได้รับประโยชน์เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการนั้น

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้น้ำจากการชลประทานส่วนบุคคลหรือการชลประทานส่วนราชการเกินความจำเป็น หรือเอาน้ำไปทิ้งเสียโดยเปล่าประโยชน์ในเมื่อเจ้าพนักงานได้สั่งห้าม

หมวด ๑

การชลประทานส่วนบุคคล

มาตรา ๗ ผู้ใดจะทำการชลประทานส่วนบุคคล จะต้องขอและได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อน เว้นแต่จะทำได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่เนื้อที่ไม่เกินสองร้อยไร่ หรือเป็นการกระทำชั่วคราวซึ่งมิได้มีการก่อสร้างไว้เป็นประจำ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กีดขวางทางน้ำสาธารณะหรือทำให้เสียหายแก่บุคคลอื่น

การขออนุญาตนั้น ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการอำเภอเจ้าของท้องที่ และให้คณะกรรมการอำเภอปิดประกาศโฆษณาไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและในตำบลติดต่อกับตำบลที่จะทำการชลประทานนั้นเป็นเวลาสิบห้าวัน ผู้ใดเห็นว่าตนจะได้รับความเสียหายจากการชลประทานนี้ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการอำเภอภายในระยะเวลาดังกล่าวแล้ว เฉพาะในกรณีฉุกเฉินให้พิจารณาอนุญาตไปก่อนได้

การอนุญาตตามความในวรรคต้น

๑) ถ้าทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่เนื้อที่ไม่เกินห้าร้อยไร่และอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกัน ให้คณะกรรมการอำเภอนั้นเป็นผู้พิจารณาอนุญาตแล้วรายงานให้จังหวัดทราบ และให้จังหวัดรายงานไปยังกระทรวงเกษตรราธิการ

๒) ถ้าทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่เนื้อที่ไม่เกินหนึ่งพันไร่และอยู่ในท้องที่จังหวัดเดียวกัน ให้คณะกรรมการจังหวัดนั้นเป็นผู้พิจารณาอนุญาตแล้วรายงานไปยังกระทรวงเกษตรราธิการ

๓) ถ้าทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่เนื้อที่เกินกว่าหนึ่งพันไร่ หรือเนื้อที่คาบเกี่ยวต่างจังหวัดกัน ให้กระทรวงเกษตรราธิการเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

เจ้าของการชลประทานส่วนบุคคลที่ทำอยู่แล้วก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้จะต้องขออนุญาตภายในกำหนดเวลาสิบสองเดือนนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ผู้ขออนุญาตทำการชลประทานตามความในมาตรา ๗ จะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแผนที่สังเขปซึ่งแสดงรายการ ต่อไปนี้

(ก) จำนวนเนื้อที่เพาะปลูกที่มีอยู่ในเวลาที่ขออนุญาต

(ข) จำนวนเนื้อที่ซึ่งจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นเนื่องจากการชลประทานนั้น

(ค) แนวทางน้ำ แหล่งน้ำ หมู่บ้านและสถานที่ถาวรต่าง ๆ เท่าที่มีอยู่ในเขตนั้น

(ง) แนวทางและจุดที่ตั้งของการชลประทานที่ขอทำขึ้น

(๒) เสนอรายละเอียด คือ

(ก) สภาพของลำน้ำที่จะใช้ทำการชลประทานนั้น ในฤดูแล้งมีน้ำเหลืออยู่เพียงใด ในฤดูน้ำมีน้ำตามปกติเท่าใด และระดับน้ำสูงที่สุดเท่าใดโดยคิดจากระดับท้องน้ำขึ้นมา

(ข) ความกว้าง ลึกของลำน้ำเดิม และขนาดส่วนตัดของการชลประทานที่ขอทำขึ้น

(ค) จำนวนเจ้าของนาภายในเขตที่จะได้รับน้ำจากการชลประทานนั้นรวมทั้งที่มีอยู่เดิมและที่จะมีขึ้นใหม่

(๓) ให้ชี้แจงว่า การชลประทานรายอื่นได้มีอยู่ก่อนแล้วในลำน้ำนั้นหรือไม่ ถ้ามีให้แจ้งเขตและระยะที่ตั้งถัดไปทางเหนือ น้ำ ๑ ราย ทางใต้ น้ำ ๑ ราย

มาตรา ๙ ในกรณีที่คณะกรรมการจังหวัดเห็นว่า การชลประทานส่วนบุคคลรายใดมีปริมาณน้ำเกินความจำเป็นแล้ว ก็ให้มีอำนาจสั่งเปลี่ยนน้ำให้แก่ที่ดินที่ใกล้เคียงได้เป็นครั้งคราว แต่ผู้ที่ได้รับประโยชน์จะต้องช่วยเหลือเจ้าของหรือผู้ควบคุมตามสมควร

การชลประทานส่วนบุคคลรายใดที่ได้ทำมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี ถ้าคณะกรรมการจังหวัดเห็นเป็นการจำเป็นที่จะขยายเขตการชลประทานให้กว้างขวางออกไปเพื่อประโยชน์ของราษฎรหมู่มา ก็ให้มีอำนาจสั่งเปลี่ยนประเภทการชลประทานส่วนบุคคลรายนั้นเป็นการชลประทานส่วนราษฎรได้ โดยให้ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทานนั้นร่วมกันออกเงินค่าทำขวัญตามส่วนมากและน้อย

ถ้าหากไม่ตกลงกันในเรื่องเงินค่าทำขวัญ คณะกรรมการจังหวัดและผู้ที่จะได้รับประโยชน์มีสิทธิที่จะขอให้ตั้งอนุญาโตตุลาการได้

ถ้าจะต้องตั้งอนุญาโตตุลาการตามความในวรรคก่อน ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ เจ้าของการชลประทานส่วนบุคคล จะต้องปฏิบัติภารกิจให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของบุคคลอื่นและจะต้องปล่อยน้ำให้ที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงซึ่งเคยได้รับน้ำจากการชลประทานนั้นมาแต่ก่อนได้ใช้สอยตามสมควร ถ้าเจ้าของหรือผู้ควบคุมกระทำหรืองดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือสิ่งสาธารณประโยชน์ ให้คณะกรรมการอำเภอมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ควบคุมกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าพ้นกำหนดเวลา เจ้าของหรือผู้ควบคุมไม่ปฏิบัติตาม ให้คณะกรรมการอำเภอมีอำนาจเข้าดำเนินการเพื่อป้องกันความเสียหายได้ทันที

มาตรา ๑๐ ทวิ^๖ ในการจัดทำกรชลประทานส่วนบุคคลตามหมวดนี้ ไม่ว่าจะต้องขออนุญาตตามมาตรา ๗ หรือไม่ก็ตาม ถ้ามีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินของบุคคลอื่นหรือที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ผู้จัดทำกรชลประทานส่วนบุคคลดังกล่าวอาจทำทางน้ำผ่านที่ดินนั้นได้ เมื่อขอและได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว แต่ต้องใช้ค่าทดแทนให้แก่เจ้าของที่ดินดังกล่าว

การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ขออนุญาตยื่นคำขอต่อนายอำเภอเจ้าของท้องที่ และจะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๘ (๑) ด้วย และให้นายอำเภอแจ้งให้เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินที่จะทำทางน้ำผ่านทราบโดยจดหมายลงทะเบียนไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของและผู้ครอบครองที่ดิน พร้อมทั้งปิดประกาศ ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด ที่ว่าการเขต ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนันในท้องที่ และที่ดินที่จะทำทางน้ำผ่านล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ผู้ใดเห็นว่าตนจะได้รับความเสียหายจากการทำทางน้ำผ่านที่ดิน ให้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อนายอำเภอภายในระยะเวลาดังกล่าวแล้ว เฉพาะในกรณีฉุกเฉินให้พิจารณาอนุญาตไปก่อนได้

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตตามคำขอ ให้ปิดประกาศและแจ้งการอนุญาต พร้อมทั้งรายละเอียดให้เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินทราบโดยวิธีการดังระบุไว้ในวรรคสองล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การอนุญาตตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมตามหลักชลประทาน และจะต้องให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินน้อยที่สุด

จำนวนเงินค่าทดแทนนั้นไม่อาจตกลงกันได้ ผู้ขออนุญาตอาจร้องขอต่อคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ประธานสภาจังหวัดเป็นรองประธานกรรมการ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เกษตรจังหวัด ผู้แทนกรมชลประทาน และนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ เป็นกรรมการ เป็นผู้กำหนด โดยให้คำนึงถึงสภาพของที่ดินตลอดจนประโยชน์ที่ผู้ขออนุญาตจะได้รับและความเสียหายที่จะเกิดแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินอื่นด้วย

^๖ มาตรา ๑๐ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

เมื่อคณะกรรมการได้กำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนตามวรรคห้า แล้วเจ้าของที่ดินไม่ยอมรับเงินค่าทดแทน และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปิดประกาศตามวรรคสามโดยอนุโลม และได้วางเงินค่าทดแทนดังกล่าวต่อศาลแล้ว ผู้ขออนุญาตมีสิทธิเข้าดำเนินการได้

การที่เจ้าของที่ดินไม่ยินยอมตกลงในจำนวนเงินค่าทดแทนที่ดินตามที่คณะกรรมการกำหนดในวรรคห้า รับหรือไม่รับเงินค่าทดแทนที่ได้วางไว้ต่อศาล ไม่ตัดสิทธิเจ้าของที่ดินจะฟ้องเรียกเงินส่วนที่ตนเห็นว่าควรจะได้รับภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ได้วางเงินต่อศาล ในกรณีศาลพิพากษาให้ชำระเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้น ให้เจ้าของที่ดินได้รับดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีในเงินส่วนที่เพิ่มขึ้นนับจากวันที่วางเงินค่าทดแทนต่อศาล

การที่เจ้าของที่ดินฟ้องคดียังศาลตามวรรคเจ็ด ไม่เป็นเหตุให้การครอบครองการใช้ที่ดินของผู้อนุญาตสะดุดหยุดลง

มาตรา ๑๐ ตรี^๖ ทางน้ำตามมาตรา ๑๐ ทวิ ต้องใช้เพื่อประโยชน์ของที่ดินที่ได้รับน้ำจากทางน้ำนั้น ถ้าต่อมาที่ดินที่ได้รับน้ำนั้นหมดความจำเป็นที่จะใช้น้ำจากทางน้ำนั้นเพื่อประกอบกรเพาะปลูกอีกต่อไป เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่มีทางน้ำผ่านร้องขอและได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ให้สิทธิของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ได้รับน้ำจากทางน้ำนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง

ในระหว่างที่ทางน้ำจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของที่ดินที่ได้รับน้ำ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ได้รับน้ำมีสิทธิทำการทุกอย่างอันจำเป็นเพื่อรักษาและใช้ทางน้ำนั้นโดยให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่มีทางน้ำผ่านน้อยที่สุดตามพฤติการณ์

หมวด ๒

การชลประทานส่วนราษฎร

มาตรา ๑๑ แม่น้ำ ลำธาร ห้วย หนอง คลอง บึงบาง หรือทางน้ำแหล่งน้ำใด ๆ นั้น เมื่อข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน ก็ให้มีอำนาจประกาศกำหนดเขตไว้ได้ และภายในเขตที่กำหนดไว้นั้น ข้าหลวงประจำจังหวัดมีอำนาจที่จะสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดขวางแก่การชลประทาน

มาตรา ๑๒ การชลประทานส่วนราษฎรที่จะจัดทำขึ้นใหม่ให้เป็นไปตามความเห็นชอบของราษฎรส่วนมากที่จะได้รับประโยชน์จากการชลประทานนั้น โดยการคำนวณเสียงตาม มาตรา ๒๒ (ก) ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายจากราษฎรและพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ นอกจากวรรคสุดท้าย

มาตรา ๑๓ ให้นายอำเภอมีอำนาจตั้งบุคคลที่สมควรตามความเห็นชอบของราษฎรส่วนมากที่ได้รับประโยชน์ในเขตการชลประทาน เป็นหัวหน้าการชลประทานรายนั้น หรือเป็นผู้ช่วย

^๖ มาตรา ๑๐ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

ตามจำนวนที่เห็นสมควร และให้มีอำนาจถอดถอนบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งตั้งแต่นั้นในเมื่อราษฎรส่วนมากเห็นสมควร

มาตรา ๑๔ การเกณฑ์แรงงานหรือเครื่องอุปโภคบริโภคการชลประทานส่วนราษฎรในเวลาปกติ ให้นายอำเภอเป็นผู้สั่งเกณฑ์ ในเวลาฉุกเฉิน ให้กรรมการอำเภอ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน หรือหัวหน้าการชลประทานเป็นผู้สั่งเกณฑ์จากผู้ที่ได้รับประโยชน์ในเขตการชลประทานนั้น

มาตรา ๑๕ การเกณฑ์เครื่องอุปโภคบริโภคการชลประทานส่วนราษฎร ให้เจ้าพนักงานคำนวณให้พอเพียงต่อการทำ แล้วกำหนดเกณฑ์เอาตามเนื้อที่ทำการเพาะปลูกโดยเฉลี่ยไร่หนึ่งมีส่วนเท่า ๆ กัน เศษของไร่หรือผู้ที่มีเนื้อไม่ถึงหนึ่งไร่ ให้นับเป็นหนึ่ง

มาตรา ๑๖ การเกณฑ์แรงและแบ่งงานทำการชลประทานส่วนราษฎร ให้จัดแบ่งมากน้อยตามส่วนของจำนวนเนื้อที่มีไว้เพื่อทำการเพาะปลูกของผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ที่ดิน หรือผู้ครอบครองที่ดินนั้น

งานใดที่แบ่งแยกกันทำไม่ได้ ให้เกณฑ์แรงและแบ่งงานโดยคำนวณดังต่อไปนี้ ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินคนใดมีเนื้อที่ไม่เกินสิบไร่ให้ไปทำงานคนหนึ่ง ถ้ามากกว่าสิบไร่ให้คำนวณทวีขึ้นไปโดยอัตราสิบไร่ต่อหนึ่งคน เศษของสิบไร่ ถ้าถึงครึ่ง ให้นับเป็นหนึ่ง

มาตรา ๑๗ ในการแบ่งปันแรงงานและเครื่องอุปโภคบริโภคการชลประทานส่วนราษฎรให้กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าการชลประทานหรือผู้ช่วยในเขตการชลประทานนั้นเป็นผู้แบ่งและควบคุมงานจนกว่าจะแล้วเสร็จ

มาตรา ๑๘ การบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมแก้ไขการชลประทานส่วนราษฎร ให้ราษฎรที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทานนั้น มีหน้าที่ทำงานตามคำสั่งเกณฑ์ของเจ้าพนักงาน

ในการนี้ถ้ามีกรณีโต้แย้งเกิดขึ้น ให้นายอำเภอมีอำนาจสั่งดำเนินการตามที่เห็นสมควรเพื่อให้เสร็จก่อนฤดูทำการเพาะปลูก

มาตรา ๑๙ ถ้าเขตก่อสร้างของการชลประทานส่วนราษฎรตรงที่ได้ไม่มีที่ขุดดินหรือทิ้งมูลดินพอ ก็ให้นายอำเภอมีอำนาจสั่งให้ขุดหรือทิ้งมูลดินในที่ดินที่ใกล้หรือข้างเคียงซึ่งติดต่อกับเขตก่อสร้างของการชลประทานนั้น ห่างข้างละไม่เกิน ๕ เมตร

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการขุด ทำ ซ่อมหรือแก้ไขการชลประทานส่วนราษฎร ให้นายอำเภอมีอำนาจสั่งตัด ฟัน ชัก ลาก ไม้กระยาเลยหวงห้ามชนิดที่ ๓ ในป่าได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๑ การแบ่งปันน้ำในเขตการชลประทานส่วนราษฎรให้เป็นหน้าที่ของกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าการชลประทานหรือผู้ช่วยเป็นผู้แบ่งปันตามส่วนของจำนวนเนื้อที่ทำการเพาะปลูก เว้นแต่ในกรณีที่เกิดกลกันไม่ได้ จึงให้นายอำเภอหรือผู้แทน กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และหัวหน้าการชลประทานในส่วนที่เกี่ยวข้องนั้น ไม่น้อยกว่าสามนายเป็นผู้พิจารณาสั่งชี้ขาดตามเสียงข้างมาก

ในเวลาที่ไม่พอแจกจ่ายให้เป็นประโยชน์แก่การเพาะปลูกได้ทั่วถึงกัน ให้นายอำเภอ หรือผู้แทนประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและหัวหน้าการชลประทานในเขตการชลประทานนั้นพิจารณาสั่ง ชี้ขาดตามเสียงข้างมาก

ตามความในวรรค ๒ นี้ ถ้าเป็นกรณีในระหว่างอำเภอต่ออำเภอ ให้นำมาตรา ๒๒ (ข) และ (ค) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ ในการเปลี่ยนแปลง แก้วไข เพิ่มเติม รวมกัน หรือเพิกถอนการ ชลประทานส่วนราษฎรภายในเนื้อที่ซึ่งได้รับอนุญาตไว้แล้ว ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(ก) กรณีที่เกิดขึ้นในอำเภอเดียวกัน ให้นายอำเภอสั่งชี้ขาดตามเสียงข้างมากของ ราษฎรที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทานนั้น การออกเสียงลงคะแนนให้ถือเกณฑ์ดังนี้ ผู้ถือ กรรมสิทธิ์ที่ดินไม่เกินสิบไร่ ให้ออกเสียงได้เสียงหนึ่ง ถ้าเกินสิบไร่ให้คำนวณทวีขึ้นโดยอัตราสิบไร่ต่อ หนึ่งเสียง เศษของสิบไร่ ถ้าถึงครึ่ง ให้นับเป็นหนึ่ง

(ข) กรณีที่เกิดขึ้นระหว่างอำเภอต่ออำเภอในจังหวัดเดียวกัน ให้ข้าหลวงประจำ จังหวัดตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณามีจำนวนอย่างน้อยห้าคน และให้ข้าหลวงประจำจังหวัดสั่งชี้ขาด ตามเสียงข้างมาก

(ค) กรณีที่เกิดขึ้นระหว่างจังหวัดต่อจังหวัด ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดนั้น ๆ ตั้ง กรรมการขึ้นจังหวัดละสามคน และให้อธิบดีกรมชลประทานตั้งกรรมการอีกคนหนึ่งรวมเป็น คณะกรรมการพิจารณา แล้วให้ข้าหลวงประจำจังหวัดนั้น ๆ สั่งชี้ขาดตามเสียงข้างมาก

มาตรา ๒๓ ถ้าจะต้องมีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ของบุคคลเพื่อการชลประทาน ส่วนราษฎร ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาใช้บังคับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดไม่สามารถไปทำงานตามคำสั่งเกณฑ์ของเจ้าพนักงาน ถ้าสามารถ จัดผู้อื่นไปทำหน้าที่นั้น ต้องจัดให้ผู้อื่นที่สมควรไปทำหน้าที่นั้น หรือจะให้เงินทดแทนค่าแรงงานตาม ปริมาณแห่งงานที่จะต้องทำได้

มาตรา ๒๕ เมื่อคณะกรรมการอำเภอพิจารณาเห็นสมควรว่า ผู้ใดไม่สามารถจะ ปฏิบัติตามคำสั่งเกณฑ์ของเจ้าพนักงานและไม่สามารถจัดหาคนอื่นทำหน้าที่นั้น ทั้งไม่มีทรัพย์สินจะเสียค่า ทดแทน จะงดเว้นการเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้เฉพาะคราวที่จำเป็นแก่ผู้นั้นเสียก็ได้

มาตรา ๒๖ กิจการในหน้าที่ซึ่งเจ้าพนักงานได้แบ่งปันให้ผู้ใดกระทำ ถ้าผู้นั้นละเลย ไม่กระทำตามคำสั่งด้วยประการใด ๆ ก็ดี นอกจากที่จะต้องถูกลงโทษตามมาตรา ๓๘ (ก) แล้ว ให้เจ้า พนักงานมีอำนาจจัดบุคคลอื่นเข้ากระทำการแทนโดยกำหนดค่าจ้างตามสมควรและให้ผู้ละเลยเป็น ผู้รับผิดชอบออกค่าจ้างนั้น

มาตรา ๒๗ กิจการใดซึ่งเกี่ยวกับการชลประทานส่วนราษฎร เมื่อเจ้าพนักงานได้สั่ง ชี้ขาดไปตามความในมาตรา ๒๑, ๒๒ แล้ว ให้ถือว่าเป็นที่สุด

มาตรา ๒๘ บุคคลผู้มีหน้าที่ควบคุมทำการชลประทานส่วนราษฎรในเขตตำบลใด ให้ได้รับยกเว้นการเกณฑ์แรงและเครื่องอุปกรณ์การชลประทานในเขตตำบลนั้นดังนี้

(ก) กำนันและหัวหน้าการชลประทาน คนละสามสิบไร่

(ข) ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยหัวหน้าการชลประทาน คนละสิบห้าไร่

ถ้าในเขตนั้นมีเนื้อที่เพาะปลูกไม่ถึงห้าร้อยไร่ ให้บุคคลดังกล่าวแล้วได้รับการยกเว้นเพียงกึ่งอัตรา

แต่ถ้าราษฎรผู้ได้รับประโยชน์เห็นควรให้ได้รับการยกเว้นมากกว่าที่กล่าวไว้ในมาตรานี้ ก็ให้นายอำเภอยกเว้นตามเสียงข้างมากของราษฎร

มาตรา ๒๙ ผู้ใดได้รับสิทธิตามมาตรา ๒๘ แต่ไม่มีเนื้อที่ดินทำการเพาะปลูกของตนเองหรือมีไม่พอตามสิทธิที่ได้รับ ให้ผู้นั้นมีสิทธิคุ้มครองเนื้อที่ดินทำการเพาะปลูกของผู้อื่นเสมือนที่ดินของตนเองได้อีกไม่เกินสามราย แต่เมื่อรวมเข้าด้วยกันแล้วเนื้อที่ดินต้องไม่เกินกำหนดอัตราตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘

หมวด ๓

การชลประทานส่วนการค้า

มาตรา ๓๐ ผู้ใดจะทำการชลประทานส่วนการค้า ให้ยื่นคำขอสัมปทานต่อกระทรวงเกษตรธิการ และเมื่อได้รับสัมปทานแล้ว จึงจะทำได้ เว้นแต่จะเป็นการกระทำชั่วคราวซึ่งมิได้มีการก่อสร้างไว้เป็นประจำและไม่กีดขวางทางน้ำสาธารณะหรือทำให้เสียหายแก่บุคคลอื่น

มาตรา ๓๑ ผู้ขอสัมปทานทำการชลประทานส่วนการค้าต้องปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ กับแสดงรายการต่อไปนี้อีกด้วย คือ

(ก) อัตราค่าตอบแทนที่จะเรียกเก็บจากผู้ทำการเพาะปลูกซึ่งต้องอาศัยใช้น้ำจากการชลประทานนั้น

(ข) จำนวนเนื้อที่ทำการเพาะปลูกอยู่แล้ว ซึ่งผู้ทำการเพาะปลูกยินยอมจะให้ค่าตอบแทน

(ค) จำนวนเนื้อที่รกร้างว่างเปล่าที่การชลประทานนี้จะทำให้บุกเบิกเป็นที่เพาะปลูกได้

(ง) ระยะเวลาแห่งสัมปทานที่ขอ

มาตรา ๓๒ ผู้รับสัมปทานมีสิทธิเรียกเก็บค่าตอบแทนจากผู้ที่ได้รับน้ำจากการชลประทานใหม่นั้นโดยเฉพาะ แต่ห้ามไม่ให้ใช้สิทธิเรียกเก็บค่าตอบแทนจากผู้ตามมาตราเคยได้รับน้ำพอเพียงแก่การใช้มาก่อนแล้ว เว้นแต่จะได้มีสัญญาตกลงกันใหม่เป็นพิเศษ

มาตรา ๓๓ ผู้รับสัมปทานจะต้องปฏิบัติตามมิให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

มาตรา ๓๔ ผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัมปทาน

มาตรา ๓๕ ผู้รับสัมปทานต้องทำรายงานแสดงผลของกิจการที่ได้ทำไปยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ควบคุมการชลประทานปีละครั้ง เว้นแต่เจ้าพนักงานผู้ควบคุมการชลประทานจะสั่งโดยหนังสือเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๓๖ ผู้รับสัมปทานจะต้องยอมให้เจ้าพนักงานผู้ควบคุมการชลประทานเข้าตรวจตราการงานที่ทำอยู่นั้นในเวลาสมควร และต้องชี้แจงตอบข้อความตามที่เจ้าพนักงานผู้ควบคุมการชลประทานต้องการทราบเกี่ยวกับการนั้น

มาตรา ๓๗ ผู้ใดทำการชลประทานส่วนการค้ำอยู่แล้วก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอสัมปทานต่อกระทรวงเกษตรธิการ และปฏิบัติตามความในมาตรา ๓๑ ภายในกำหนดสิบสองเดือนนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(ก) ขัดขืนคำสั่งเจ้าพนักงานตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๑

(ข) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ ววรรคแรกและวรรคสุดท้าย และมาตรา ๑๐ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖

(ค) ไม่ยอมให้ชุดหรือทิ้งมูลดินในที่ดินของตนตามมาตรา ๑๙

(ง) ทำลาย แก้วไข หรือเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ทำไว้เพื่อแบ่งปันน้ำที่เจ้าพนักงานได้แบ่งปันเด็ดขาดแล้วตามมาตรา ๒๑

(จ) ขยายเขตการชลประทานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๗

ผู้ใดกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ทวิ^๕ เมื่อมีการชำระเงินค่าทดแทนหรือเมื่อมีการวางเงินค่าทดแทนต่อศาลแล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการทำทางน้ำตามมาตรา ๑๐ ทวิ หรือการรักษาและใช้ทางน้ำนั้นตามมาตรา ๑๐ ทรี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๕ มาตรา ๓๘ แก้วไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖

^๕ มาตรา ๓๘ ทวิ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

มาตรา ๓๘ ตริ^๖ ผู้ใดปิดกั้นทางน้ำตามมาตรา ๑๐ ทวิ หรือกระทำโดยประการอื่นใดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินผู้ได้รับน้ำจากทางน้ำนั้นได้รับประโยชน์ลดลงหรือไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดทำการชลประทานส่วนการค้ำโดยมิได้รับสัมปทาน ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่ขอรับสัมปทานภายในกำหนดเวลาดังกล่าวไว้ในมาตรา ๓๗ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๑ ผู้ได้รับสัมปทานทำการชลประทานส่วนการค้ำ ไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๙ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติ^๖ นี้ นอกจากจะได้รับโทษตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตราอื่นแล้ว ศาลมีอำนาจสั่งบังคับให้รื้อถอน ทำลาย หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ได้กระทำไปนั้นได้อีกสัดหนึ่ง

หมวด ๕

การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๔๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กับให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ควบคุมการชลประทาน เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

^๖ มาตรา ๓๘ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓^๗

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากที่ดินสำหรับใช้เพื่อเกษตรกรรมเป็นจำนวนมากอยู่ห่างทางน้ำหรือแหล่งน้ำ ไม่สามารถชักน้ำจากทางน้ำหรือแหล่งน้ำมาใช้เพื่อการประกอบเกษตรกรรมได้อย่างทั่วถึง สมควรให้สิทธิแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่อยู่ห่างทางน้ำหรือแหล่งน้ำเหล่านั้น ทำทางน้ำผ่านที่ดินของผู้อื่นได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖^๘

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการใช้น้ำในการเพาะปลูกของเกษตรกรในบางท้องที่มีปัญหามาก กล่าวคือ เกษตรกรที่อยู่ทางต้นน้ำมักจะกักตุนน้ำไว้มากเกินไปจนความจำเป็น ทำให้เกษตรกรที่อยู่ห่างจากทางน้ำหรือปลายทางน้ำไม่มีน้ำใช้เพาะปลูกได้เพียงพอ จึงมีการทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ แม้จะได้มีกฎหมายลงโทษแก่บุคคลผู้กักเก็บน้ำไว้แล้วก็ตาม แต่โทษที่กฎหมายกำหนดไว้นั้นเบาบางมาก คือ ปรับไม่เกินห้าสิบบาทหรือจำคุกไม่เกินสิบห้าวัน หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้กระทำความผิดจึงไม่กลัวเกรงอาญาแผ่นดินยังคงกักตุนน้ำไว้ใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน และในทางปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในการนี้ เจ้าหน้าที่มีการลงโทษโดยวิธีปรับเพียงสถานเดียว สมควรเพิ่มโทษและลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดในการนี้ให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น

ภิรภัทร/ตรวจ
สิงหาคม ๒๕๕๔

^๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๗/ตอนที่ ๑๑๓/ฉบับพิเศษ หน้า ๕/๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๓

^๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๐/ตอนที่ ๑๗๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
คำสั่ง **พระราชบัญญัติ**
การชลประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๔๘๕

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐

และวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔)

อาทิตย์ทิพอาภา

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๕

เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรมุ่งส่งเสริมและควบคุมการชลประทานหลวงให้

ดำเนินไปด้วยดี

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

ข้อความเบื้องต้น

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธ
ศักราช ๒๔๘๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ห้ามมิให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติรักษาคลอง ร.ศ. ๑๒๑ มาใช้
สำหรับทางน้ำชลประทานตามความในพระราชบัญญัตินี้

ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วใน
พระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘/ตอนที่ ๖๒/หน้า ๑๖๗๖/๒๒ กันยายน ๒๔๘๕

“การชลประทาน”^๒ หมายความว่า กิจกรรมที่กรมชลประทานจัดทำขึ้นเพื่อให้ได้มา ซึ่งน้ำหรือเพื่อกัก เก็บ รักษา ควบคุม ส่ง ระบายหรือแบ่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม การพลังงาน การ สาธารณูปโภค หรือการอุตสาหกรรม และหมายความรวมถึงการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ กับรวมถึงการคมนาคมทางน้ำซึ่งอยู่ในเขตชลประทานด้วย

“ทางน้ำชลประทาน” หมายความว่า ทางน้ำที่รัฐมนตรีได้ประกาศตามความใน มาตรา ๕ ว่าเป็นทางน้ำชลประทาน

“เขตชลประทาน” หมายความว่า เขตที่ดินที่ทำการเพาะปลูกซึ่งจะได้รับประโยชน์ จากการชลประทาน

“เขตงาน” หมายความว่า เขตที่ดินที่ใช้ในการสร้างและการบำรุงรักษาการ ชลประทานตามที่เจ้าพนักงานได้แสดงแนวเขตไว้

“ประตูน้ำ” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นในทางน้ำเพื่อให้เรือแพผ่านทางน้ำที่มีระดับ ต่างกันได้

“ทำนบ” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นในทางน้ำเพื่อกั้นไม่ให้น้ำไหลผ่านหรือข้ามไป

“ฝาย” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อทดน้ำในทางน้ำซึ่งจะส่งเข้าสู่เขต ชลประทาน โดยให้น้ำที่เหลือจากความตื้นเขินแล้วไหลข้ามไปได้

“เขื่อนระบาย” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อทดหรือกักน้ำในทางน้ำอันเป็นที่มา แห่งน้ำซึ่งจะส่งเข้าสู่เขตชลประทาน โดยมีช่องปิดเปิดได้

“ประตูระบาย” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นในทางน้ำเพื่อทด กัก กั้น หรือระบายน้ำ ณ ที่อื่นอันมิใช่ที่มาแห่งน้ำซึ่งจะส่งเข้าสู่เขตชลประทาน โดยมีช่องปิดเปิดได้

“ท่อเชื่อม” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อให้น้ำไหลลอดหรือข้ามสิ่งกีดขวาง

“สะพานทางน้ำ” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อให้น้ำไหลข้ามทางน้ำหรือที่ต่ำ

“ปุม” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อบังคับน้ำให้ไหลผ่านจากทางน้ำในระดับหนึ่งตก ไปสู่ทางน้ำอีกระดับหนึ่ง

“คันคลอง” หมายความว่า มุนดินที่ถมขึ้นเป็นคันยาวไปตามแนวคลอง

“ขานคลอง” หมายความว่า พื้นที่ระหว่างขอบตลิ่งกับเชิงคันคลอง

“พนัง” หมายความว่า สิ่งที่สร้างขึ้นเป็นคันยาวไปตามพื้นดิน เพื่อป้องกันอุทกภัย

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการชลประทาน และหมายความรวมถึงบุคคลซึ่งอธิบดีได้แต่งตั้งตามความในพระราชบัญญัติ นี้ด้วย

“นายช่างชลประทาน” หมายความว่า เจ้าพนักงานผู้เป็นหัวหน้าควบคุมการ ก่อสร้างหรือการบำรุงรักษาการชลประทาน

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมชลประทาน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

^๒ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “การชลประทาน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทาน หลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕ เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ทางน้ำชลประทานแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ

ประเภท ๑ ทางน้ำที่ใช้ในการส่ง ระบาย กัก หรือกั้นน้ำเพื่อการชลประทาน

ประเภท ๒ ทางน้ำที่ใช้ในการคมนาคมแต่มีการชลประทานร่วมอยู่ด้วย เฉพาะภายในเขตที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน

ประเภท ๓ ทางน้ำที่สงวนไว้ใช้ในการชลประทาน

ประเภท ๔ ทางน้ำอันเป็นอุปกรณ์แก่การชลประทาน

ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าทางน้ำใดเป็นทางน้ำชลประทาน และเป็นประเภทใด

มาตรา ๖ นายช่างชลประทานมีอำนาจใช้พื้นที่ดินที่ปราศจากสิ่งปลูกสร้างซึ่งอยู่ในเขตการชลประทานได้เป็นครั้งคราวตามระยะเวลาที่จำเป็นแก่การชลประทาน โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

มาตรา ๗ ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน นายช่างชลประทานมีอำนาจที่จะใช้ที่ดินหรือสิ่งของของบุคคลใด ๆ ในที่ใกล้เคียงหรือในบริเวณที่อาจเกิดอันตรายได้เท่าที่จำเป็น แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

มาตรา ๘ รัฐมนตรีมีอำนาจเรียกเก็บค่าชลประทานจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินในเขตชลประทานหรือจากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทาน ไม่ว่าผู้ใช้น้ำจะอยู่ในหรือนอกเขตชลประทานโดยออกเป็นกฎกระทรวงกำหนด

(๑) ทางน้ำชลประทานแต่ละสายหรือแต่ละเขตที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานโดยแสดงแผนที่แนวเขต

(๒) เขตและท้องที่ซึ่งเป็นเขตชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานโดยแสดงแผนที่แนวเขต

(๓) อัตราค่าชลประทานที่จะเรียกเก็บจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินในเขตชลประทานหรือจากผู้ใช้น้ำเพื่อเกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน

(๔) อัตราค่าชลประทานที่จะเรียกเก็บจากผู้ใช้น้ำเพื่อกิจการโรงงาน การประปา หรือกิจการอื่นในหรือนอกเขตชลประทาน

(๕) หลักเกณฑ์ ระเบียบ และวิธีการในการจัดเก็บหรือชำระค่าชลประทานตลอดจนการยกเว้น ลดหย่อน หรือวิธีการผ่อนชำระค่าชลประทาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘

อัตราค่าชลประทานที่จะเรียกเก็บจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินในเขตชลประทาน หรือจากผู้ใช้น้ำเพื่อเกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน ให้เรียกเก็บได้ไม่เกินไร่ละห้าบาทต่อปี

อัตราค่าชลประทานสำหรับการใช้น้ำเพื่อกิจการโรงงาน การประปา หรือกิจการอื่น ให้เรียกเก็บได้ไม่เกินลูกบาศก์เมตรละห้าสิบบาท

มาตรา ๘ ทวิ^๕ ให้ตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นในกรมชลประทาน เรียกว่า ทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน

ค่าชลประทานที่เก็บได้ตามมาตรา ๘ ให้นำส่งเข้าบัญชีทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

การใช้จ่ายเงินของทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน ให้กระทำได้เฉพาะการชลประทานตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณทุกปี ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศรายงานการใช้จ่ายเงินของทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทานในราชกิจจานุเบกษา

รายงานการใช้จ่ายเงินตามวรรคสี่ เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอรัฐสภาทราบ

มาตรา ๙ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน ถ้าไม่สามารถจะทำได้โดยวิธีอื่น ให้เจ้าของที่ดินที่อยู่ห่างทางน้ำหรือแหล่งน้ำไม่มีสิทธิทางน้ำผ่านที่ดินของผู้อื่นได้ ในเมื่อนายช่างชลประทาน ข้าหลวงประจำจังหวัด หรือนายอำเภอได้อนุญาตและกำหนดให้โดยกว้างรวมทั้งที่ที่ดินด้วยไม่เกินสิบเมตร แต่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินที่ทางน้ำนั้นผ่าน

ในการที่จะให้อนุญาตและกำหนดทางน้ำนั้น ให้คำนึงถึงประโยชน์ของเจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินที่ทางน้ำผ่าน และให้กำหนดให้ทำตรงที่จะเสียหายแก่เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินนั้นน้อยที่สุด

หมวด ๒

การก่อสร้าง

มาตรา ๑๐ เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้าไปในที่ดินของบุคคลใด ๆ เพื่อทำงานสำรวจตรวจสอบอันเกี่ยวกับการชลประทานได้ ในเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือให้ทราบล่วงหน้าตามสมควร แต่ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้น ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

มาตรา ๑๐ ทวิ^๖ (ยกเลิก)

^๕ มาตรา ๘ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘

^๖ มาตรา ๑๐ ทวิ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๑๑^๖ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน ถ้ามิได้ตกลงในเรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ในการโอนอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง โดยมีได้มีการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและค่าอากรแสตมป์

มาตรา ๑๒^๗ (ยกเลิก)

มาตรา ๑๒ ทวิ^๘ (ยกเลิก)

หมวด ๓

การบำรุงรักษา

มาตรา ๑๓^๙ อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน ให้เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่เก็บค่าบำรุงทางน้ำชลประทาน หรือดูแลรักษาทางน้ำชลประทาน คันคลอง ชานคลอง ทำนบ พนัง ทุมระดับหลักฐานหรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการชลประทานตามที่อธิบดีกำหนด การแต่งตั้งดังกล่าวให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการชลประทานในเขตนั้นด้วย

มาตรา ๑๓ ทวิ^{๑๐} เมื่อเห็นสมควรให้โอนการชลประทานหลวงในท้องที่ใดหรือในเขตโครงการชลประทานหลวงใดให้เป็นการชลประทานส่วนราษฎร ก็ให้กระทำได้โดยออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตการชลประทานหลวงที่จะโอนไปนั้น เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศการโอนดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าการชลประทานหลวงที่โอนไปนั้นเป็นการชลประทานส่วนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎรนับตั้งแต่วันที่ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเป็นต้นไป

มาตรา ๑๓ ตริ^{๑๑} ให้เจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่เก็บค่าบำรุงทางน้ำชลประทาน หรือดูแลรักษาทางน้ำชลประทาน คันคลอง ชานคลอง ทำนบ พนัง ทุมระดับหลักฐานหรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในการชลประทาน มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งผู้ควบคุมเรือ แพ ที่ผ่านหรือจะผ่านทางน้ำชลประทานให้หยุด หรือจอดเรือ แพ ภายในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

^๖ มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๐
^๗ มาตรา ๑๒ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๐
^๘ มาตรา ๑๒ ทวิ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๐
^๙ มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗
^{๑๐} มาตรา ๑๓ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗
^{๑๑} มาตรา ๑๓ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

(๒) ตรวจบัตรค่าบำรุงทางน้ำชลประทานหรือหนังสือหรือใบอนุญาตเดินเรือในทางน้ำชลประทาน

(๓) จับบุคคลขณะกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ จัตวา^{๒๒} ในการปฏิบัติตามมาตรา ๑๓ ตริ ให้เจ้าพนักงานแสดงบัตรประจำตัว เมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ เบญจ^{๒๓} ห้ามมิให้เรือยนต์หรือเรือกลไฟเดินในทางน้ำชลประทานประเภท ๑ เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานเป็นครั้งคราวตามความจำเป็น และห้ามมิให้เรือยนต์หรือเรือกลไฟรับจ้างขนส่งคนโดยสารหรือสินค้าหรือรับจ้างลากจูงในทางน้ำชลประทานประเภท ๒ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ใบอนุญาตเรือยนต์หรือเรือกลไฟรับจ้างขนส่งคนโดยสารหรือสินค้าหรือรับจ้างลากจูงในทางน้ำชลประทานประเภท ๒ ให้ใช้ได้ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม แห่งปีที่ออกใบอนุญาต

มาตรา ๑๔ รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดเงื่อนไขการใช้เรือ แพ ในทางน้ำชลประทานประเภท ๑ และประเภท ๒

(๒) วางระเบียบการขอและการอนุญาตเดินเรือยนต์หรือเรือกลไฟในทางน้ำชลประทานประเภท ๑ และการขอและการออกใบอนุญาตเดินเรือยนต์หรือเรือกลไฟรับจ้างขนส่งคนโดยสารหรือสินค้าหรือรับจ้างลากจูงในทางน้ำชลประทานประเภท ๒

(๓) กำหนดค่าบำรุงทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บจากผู้ใช้อเรือ แพ ผ่านประตูน้ำ ประตูระบายหรือผ่านบริเวณทำนบ หรือประตูระบายโดยทางสาละไม่เกินอัตราในบัญชี ก. ท้ายพระราชบัญญัตินี้ และยกเว้นค่าบำรุงทางน้ำชลประทานแก่เรือบางประเภท

(๔) กำหนดค่าบำรุงทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บจากผู้รับใบอนุญาตเดินเรือยนต์หรือเรือกลไฟรับจ้างขนส่งคนโดยสารหรือสินค้าหรือรับจ้างลากจูงในทางน้ำชลประทานประเภท ๒ เป็นรายปี ไม่เกินอัตราในบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชี ค. ท้ายพระราชบัญญัตินี้

(๖) กำหนดเครื่องมือและวิธีที่จะใช้ในการจับสัตว์น้ำ ตลอดจนกำหนดเขตห้ามจับสัตว์น้ำในทางน้ำชลประทาน เพื่อป้องกันความเสียหายแก่การชลประทาน

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน อธิบดีมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ปิด กั้น หรือเปิดน้ำในทางน้ำชลประทาน

(๒) ขุดลอก ซ่อม หรือตัดแปลงแก้ไขทางน้ำชลประทาน หรือจัดให้มีสิ่งก่อสร้างขึ้น

ในทางน้ำชลประทาน

^{๒๒} มาตรา ๑๓ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

^{๒๓} มาตรา ๑๓ เบญจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

^{๒๔} มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

^{๒๕} มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

(๓) ห้าม จำกัด หรือกำหนดเงื่อนไขในการนำเรือ แพ ผ่านทางน้ำชลประทานตาม (๑) หรือ (๒)

การใช้อำนาจตามมาตรานี้ ให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ชุมนุมชนในท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉิน อธิบดีมีอำนาจดำเนินการไปก่อนได้

มาตรา ๑๖^{๖๖} อธิบดีมีอำนาจห้าม จำกัดหรือกำหนดเงื่อนไขในการใช้เรือ แพ การใช้ น้ำ การระบายน้ำหรือการอื่นในทางน้ำชลประทานประเภท ๔ โดยประกาศไว้ ณ ที่ชุมนุมชนในท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๑๗ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน หรือเทศมนตรีในท้องที่ซึ่งอยู่ในเขตชลประทานมีหน้าที่ดูแลรักษาคันคลองและทางน้ำชลประทานอันอยู่ในเขตท้องที่หรือเขตเทศบาลนั้น

มาตรา ๑๘ อธิบดีมีอำนาจยกเว้นการเก็บค่าชลประทานแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเทศมนตรี ตามที่บัญญัติไว้ในมาตราก่อน หรือผู้ที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเทศมนตรีจะได้ระบุนามให้เป็นผู้ได้รับการยกเว้นแทนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในอัตราดังต่อไปนี้

ก. กำนันและเทศมนตรี คนละห้าสิบไร่

ข. ผู้ใหญ่บ้าน คนละยี่สิบห้าไร่

มาตรา ๑๙ ในการขุดซ่อมทางน้ำชลประทาน ถ้าไม่มีที่เททิ้งมูลดิน ก็ให้มีอำนาจเททิ้งมูลดินในที่ดินที่ใกล้เคียงได้ตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ถ้าทำให้เสียหายแก่พืชผลหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งมีอยู่ในขณะนั้นแล้ว ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

มาตรา ๒๐ เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งน้ำ ระบายน้ำ หรือสูบน้ำเข้าไปในที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก ห้ามมิให้ผู้ใดปิดกั้นน้ำไว้ด้วยวิธีใด ๆ จนเป็นเหตุไม่ให้น้ำไหลไปสู่ที่ดินใกล้เคียงหรือปลายทาง

ถ้าเห็นสมควร เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจที่จะสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้ทำการเพาะปลูก ให้เปิดสิ่งที่ปิดกั้นน้ำไว้ตามที่ จะกำหนดให้หรือจัดการเปิดเสียเองก็ได้ ในกรณีนี้เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทน นายอำเภอมีอำนาจเข้าไปในที่ดินแห่งหนึ่งแห่งใด เพื่อตรวจและจัดการดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๒๑ เมื่อเจ้าพนักงานได้ส่งน้ำหรือสูบน้ำเข้าไปในที่ดินแห่งใดเพื่อประโยชน์ ในการเพาะปลูก เจ้าพนักงานหรือนายอำเภอหรือผู้ทำการแทนนายอำเภอมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ ครอบครองที่ดินหรือผู้ทำการเพาะปลูกบนพื้นที่ดินภายในบริเวณที่จะได้รับน้ำนั้นกระทำอย่างหนึ่ง อย่างใดภายในระยะเวลาที่จะได้กำหนดให้ เพื่อกักน้ำไว้ไม่ให้ไหลไปเสียเปล่าจนเป็นเหตุให้ที่ดิน ข้างเคียงไม่ได้รับน้ำตามที่ควร

^{๖๖} มาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

มาตรา ๒๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินรายใดไม่ปฏิบัติตามความที่บัญญัติใน มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามความในมาตรา ๒๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๑ นอกจากจะถูกลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แล้ว เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะจัดหาแรงงาน เข้าทำแทน และคิดค่าจ้างแรงงานตามอัตราในท้องถิ่นจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นได้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๓^{๓๓} ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้าง แก้วไข หรือต่อเติมสิ่งก่อสร้าง หรือปลูกปักสิ่ง ใด หรือทำการเพาะปลูก รุกกล้าทางน้ำชลประทาน ชานคลอง เขตคันคลอง หรือเขตพนัง เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีที่มีการฝ่าฝืน นอกจากที่ผู้ฝ่าฝืนจะต้อง ระวังโทษตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว เมื่อโจทก์ร้องขอก็ให้ศาลสั่งให้รื้อถอนสิ่งที่รุกกล้านั้นด้วย

ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันภัยอันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่าง ชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้สิ่งรุกกล้าพ้นไปจากทางน้ำชลประทาน ชานคลอง เขตคันคลองหรือเขตพนังได้

มาตรา ๒๔ ถ้ามีต้นไม้ในที่ดินของผู้ใดรุกกล้าทางน้ำชลประทานหรือทำให้เสียหายแก่ ทางน้ำชลประทาน ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นตัดหรือนำต้นไม้ นั้น ไปให้พ้นเสียได้

มาตรา ๒๕^{๓๔} ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการกีดขวางทางน้ำชลประทาน เว้น ใต้แต่จะ ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายช่างชลประทาน ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนนอกจากที่ผู้ฝ่าฝืนจะต้อง ระวังโทษตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว เมื่อโจทก์ร้องขอก็ให้ศาลสั่งให้รื้อถอนสิ่งกีดขวางนั้นด้วย

ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันภัยอันตรายอันอาจเกิดขึ้นแก่การชลประทาน นายช่าง ชลประทานมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดให้สิ่งกีดขวางพ้นไปจากทางน้ำชลประทานได้

มาตรา ๒๖^{๓๕} ห้ามมิให้ผู้ใดขุดคลองหรือทางน้ำมาเชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือ มาเชื่อมกับทางน้ำอื่นที่เชื่อมกับทางน้ำชลประทาน หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้น้ำในทางน้ำ ชลประทานรั่วไหล อันอาจก่อให้เกิดการเสียหายแก่การชลประทาน เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตเป็น หนังสือจากอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย ผู้ฝ่าฝืนนอกจากจะได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ศาล จะสั่งให้ปิดถมคลองหรือทางน้ำนั้นมิให้น้ำรั่วไหลต่อไปก็ได้

เพื่อป้องกันอันตรายอันอาจเกิดแก่การชลประทาน อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการ ดังกล่าวในวรรคแรกปิดถมทางน้ำนั้นหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้น้ำรั่วไหลได้ต่อไป หาก ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานจัดการได้ทันที และถ้าจำเป็นจะต้องใช้ที่ดิน เพื่อการนี้ ก็ให้มีอำนาจใช้ที่ดินริมคลองหรือริมทางน้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายในการนี้รวมทั้ง ค่าเสียหายที่จะต้องชดใช้ให้แก่เจ้าของที่ดิน ให้คิดเอาจากผู้ฝ่าฝืนทั้งสิ้น

^{๓๓} มาตรา ๒๓ แก้วไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

^{๓๔} มาตรา ๒๕ แก้วไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

^{๓๕} มาตรา ๒๖ แก้วไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

คลองหรือทางน้ำใดที่ทำให้น้ำในทางน้ำชลประทานรั่วไหลอันอาจก่อให้เกิดการเสียหายแก่การชลประทานมาก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ เมื่ออธิบดีเห็นสมควรก็ให้มีอำนาจดำเนินการตามความในวรรคสองได้โดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดนำหรือปล่อยสัตว์พาหนะลงไปในทางน้ำชลประทาน ประเภท ๑ และประเภท ๒ หรือเหยียบย่ำคันคลอง ชานคลอง หรือบริเวณสิ่งก่อสร้างอันเกี่ยวกับการชลประทาน เว้นแต่ในที่ที่ได้กำหนดอนุญาตไว้หรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงาน

มาตรา ๒๘^{๖๐} ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งมูลฝอย ซากสัตว์ ซากพืช เศษดิน หรือสิ่งปฏิกูลลงในทางน้ำชลประทานหรือทำให้น้ำเป็นอันตรายแก่การเพาะปลูกหรือการบริโภค

ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยน้ำซึ่งทำให้เกิดเป็นพิษแก่น้ำตามธรรมชาติ หรือสารเคมีเป็นพิษลงในทางน้ำชลประทาน จนอาจทำให้น้ำในทางน้ำชลประทานเป็นอันตรายแก่เกษตรกรรม การบริโภค อุปโภค หรือสุขภาพอนามัย

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้ประตูน้ำ ฝาย เขื่อนระบาย ประตูระบาย ท่อน้ำ ท่อเชื่อม สะพานทางน้ำ ปุ่ม เสา หรือสายโทรศัพท์ ที่ใช้ในการชลประทานเสียหายจนอาจเกิดอันตรายหรือขัดข้องแก่การใช้สิ่งทีกล่าวนั้น

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะทำให้เสียหายแก่คัน คลอง ชานคลอง ท่อรับ พัง หรือหมวดระดับหลักฐานที่ใช้ในการชลประทาน

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะเป็นการกีดขวางแก่แนวทางที่ได้สำรวจไว้ หรือเขตงาน หรือทำให้แนวทางที่ได้สำรวจไว้ หรือหมุดหมายแสดงเขตงานคลาดเคลื่อนหรือสูญหาย

มาตรา ๓๒^{๖๑} ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ปิดหรือเปิดประตูน้ำ เขื่อนระบาย ประตูระบาย ท่อน้ำ ท่อเชื่อม สะพานทางน้ำ ปุ่ม หรือลากเข็นสายในบริเวณทำนบหรือประตูระบาย

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใด นอกจากนายช่างชลประทานหรือผู้ที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดี ทำการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือรื้อถอนบรรดาส่งก่อสร้างอันเกี่ยวกับการชลประทาน

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดขุด ลอก ทางน้ำชลประทานอันจะทำให้เสียหายแก่การชลประทานหรือปิดกั้นทางน้ำชลประทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

^{๖๐} มาตรา ๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘

^{๖๑} มาตรา ๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

มาตรา ๓๕ เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งห้ามมิให้ผู้ใดชักหรือใช้น้ำในทางน้ำชลประทาน
ในเมื่อเห็นว่าจะเป็นที่ก่อให้เกิดการเสียหายแก่ผู้อื่น

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๖^{๒๒} ผู้ใดไม่ชำระค่าชลประทานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ออกตาม
ความในมาตรา ๘ (๓) หรือ (๔) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบเท่าของค่าชลประทานที่ค้างชำระ

เมื่อผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้นำค่าชลประทานที่ค้างชำระ และเงินเพิ่มอีก
หนึ่งเท่าของค่าชลประทานดังกล่าวมาชำระแก่เจ้าพนักงานภายในเวลาที่เจ้าพนักงานกำหนดให้แล้ว
ให้ยกเว้นโทษในคดีนั้นเสีย

มาตรา ๓๖ ทวิ^{๒๓} ผู้ใดไม่ชำระค่าบำรุงทางน้ำชลประทานตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวงออกตามความในมาตรา ๑๔ (๓) ต้องระวางโทษปรับเป็นจำนวนสองเท่าของอัตราค่า
บำรุงทางน้ำชลประทานที่พึงชำระ

เมื่อผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้นำค่าบำรุงทางน้ำชลประทานที่พึงชำระและ
เงินเพิ่มอีกร้อยละห้าสิบของค่าบำรุงทางน้ำชลประทานดังกล่าวมาชำระแก่เจ้าพนักงานภายในเวลาที่
เจ้าพนักงานกำหนดให้แล้ว ให้ยกเว้นโทษในคดีนั้นเสีย

มาตรา ๓๖ ตริ^{๒๔} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ เบื้อง มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืน
กฎกระทรวงออกตามความในมาตรา ๑๔ (๑) หรือ (๒) หรือฝ่าฝืนข้อห้าม ข้อจำกัดหรือเงื่อนไขตาม
มาตรา ๑๕ (๓) หรือมาตรา ๑๖ หรือฝ่าฝืนคำสั่งตามมาตรา ๑๓ ตริ (๑) มาตรา ๒๐ วรรคสอง หรือ
มาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗^{๒๕} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘
วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองพัน
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘^{๒๖} ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๓๕ มี
ความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

^{๒๒} มาตรา ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘

^{๒๓} มาตรา ๓๖ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

^{๒๔} มาตรา ๓๖ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

^{๒๕} มาตรา ๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘

^{๒๖} มาตรา ๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๓๙^{๒๗} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ มีความผิดต้องระวางโทษปรับเรียงตามตัวสัตว์
ตัวละห้าบาทขึ้นไป แต่ไม่เกินตัวละห้าสิบบาท

ถ้าเป็นกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิด ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล ในกรณีเช่นนี้
ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายสินบนแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาล แต่ถ้าคดีถึงที่สุด
โดยคำสั่งของพนักงานผู้มีหน้าที่สอบสวนและเปรียบเทียบคดีอาญา ให้พนักงานเปรียบเทียบดังกล่าว
จ่ายเงินสินบนจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระแก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่ง และในกรณีที่มีผู้นำจับหลายคน ให้แบ่งเงิน
สินบนนั้นให้ได้รับคนละเท่า ๆ กัน

มาตรา ๔๐^{๒๘} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๕ มีความผิดต้อง
ระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๔๑^{๒๙} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๕ มีความผิดต้อง
ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

หมวด ๕
การรักษาพระราชบัญญัติ

มาตรา ๔๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัติ
นี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

^{๒๗} มาตรา ๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗

^{๒๘} มาตรา ๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗

^{๒๙} มาตรา ๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗

บัญชี ก. อัตราค่าบำรุงทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บจากผู้ใช้เรือ แพ
ผ่านประตูน้ำ ประตูระบาย หรือผ่านบริเวณทำนบหรือประตูระบายโดยทางสาส์น^{๓๐}

เลขที่	รายการ	อัตราค่าบำรุงทางน้ำ ชลประทาน ครั้งละ	
		บาท	สต.
๑.	เรือยนต์หรือเรือกลไฟ		
	(๑) ขนาดกว้างไม่เกิน ๑ เมตร คิดตามความยาวของเรือ อัตราเมตรละ	๑	-
	(๒) ขนาดกว้างเกิน ๑ เมตร แต่ไม่เกิน ๒ เมตร คิดตามความยาวของเรือในอัตราเมตรละ	๑	๕๐
๒.	(๓) ขนาดกว้างเกิน ๒ เมตร คิดตามความยาวของเรือ ในอัตราเมตรละ เศษของเมตรถ้าถึงครึ่งให้นับเป็น ๑ เมตร ถ้าต่ำกว่าให้ปัดทิ้ง	๒	-
	เรือชนิดอื่น ๆ นอกจากเรือยนต์และเรือกลไฟ		
	(๑) ขนาดกว้างไม่เกิน ๑.๕๐ เมตร ลำละ	-	๕๐
	(๒) ขนาดกว้างเกิน ๑.๕๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๒ เมตร ลำละ	๑	-
	(๓) ขนาดกว้างเกิน ๒ เมตร แต่ไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร ลำละ	๑	๕๐
	(๔) ขนาดกว้างเกิน ๒.๕๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๓ เมตร ลำละ	๒	-
	(๕) ขนาดกว้างเกิน ๓ เมตร แต่ไม่เกิน ๓.๕๐ เมตร ลำละ	๔	-
	(๖) ขนาดกว้างเกิน ๓.๕๐ เมตร แต่ไม่เกิน ๔ เมตร ลำละ	๖	-
	(๗) ขนาดกว้างเกิน ๔ เมตร แต่ไม่เกิน ๕ เมตร ลำละ	๘	-
	(๘) ขนาดกว้างเกิน ๕ เมตร แต่ไม่เกิน ๖ เมตร ลำละ	๑๐	-
(๙) ขนาดกว้างเกิน ๖ เมตร คิดอัตราเพิ่มขึ้นเมตรละ เศษของเมตรสำหรับ (๙) ถ้าถึงครึ่งให้นับเป็น ๑ เมตร ถ้าต่ำกว่าให้ปัดทิ้ง	๒	-	
๓.	แพต่าง ๆ ตารางเมตรละ เศษของตารางเมตร ถ้าถึงครึ่งให้นับเป็น ๑ ตารางเมตร ถ้าต่ำกว่าให้ปัดทิ้ง	-	๒๕
๔.	อัตราค่าบำรุงทางน้ำชลประทานตาม ๑. ๒. และ ๓. นี้ เป็นอัตราปกติ ใช้เรียกเก็บสำหรับเรือหรือแพที่ผ่านในเวลาที่ยังราชการได้กำหนดไว้ ถ้าจะขอผ่านนอกเวลาที่ทางราชการได้กำหนดไว้ ให้เรียกเก็บค่าบำรุง ทางน้ำชลประทานเป็นสามเท่าของอัตราปกติ		

^{๓๐} บัญชี ก. อัตราค่าบำรุงทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บจากผู้ใช้เรือ แพ ผ่านประตูน้ำ ประตู
ระบาย หรือผ่านบริเวณทำนบหรือประตูระบายโดยทางสาส์น แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗

พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗^{๓๓}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งประกาศใช้อยู่ในขณะนี้ ยังมีข้อความขาดตกบกพร่องอยู่หลายประการไม่เหมาะสมแก่การดำเนินงาน และการควบคุมการชลประทานหลวง ซึ่งในปัจจุบันนี้ได้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นการเหมาะสมแก่กาลสมัยยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗^{๓๔}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันนี้ กิจการชลประทานได้ขยายตัวกว้างขวางขึ้น เพื่อให้ได้ผลตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ แต่ปรากฏว่าบทบัญญัติบางมาตราแห่งกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวงฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่เหมาะสมแก่การดำเนินงานก่อสร้าง การบำรุงรักษา และการควบคุม ตลอดจนอัตราโทษ อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่มีน้อยไม่พอเพียงที่จะใช้ในการระงับปราบปรามผู้กระทำความผิดให้ได้ผลอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมแก่กาลสมัย

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๖ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕^{๓๕}

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการชลประทานอันเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้สำเร็จลุล่วงไปโดยเร็ว

พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘^{๓๖}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันนี้กิจการชลประทานได้ขยายตัวกว้างขวางขึ้น นอกจากการใช้น้ำเพื่อเกษตรกรรมแล้วมีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจการโรงงาน การประปา การอุตสาหกรรม และกิจการอื่นด้วย แต่ปรากฏว่าบทบัญญัติบางมาตราแห่งกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวงที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่อาจเรียกเก็บค่าชลประทานจากผู้ประกอบกิจการโรงงาน การประปา และกิจการอื่นเป็นการตอบแทนได้กับเพื่อประโยชน์แก่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวกับการชลประทาน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น

^{๓๓} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑/ตอนที่ ๖๔/หน้า ๑๔๘๗/๑๒ ตุลาคม ๒๔๙๗

^{๓๔} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๑/ตอนที่ ๑๒๔/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๗

^{๓๕} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙/ตอนที่ ๗๖/ฉบับพิเศษ หน้า ๗/๑๒ พฤษภาคม ๒๕๑๕

^{๓๖} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒/ตอนที่ ๓๗/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๖ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตบริเวณที่ดินที่คิดว่าจะเวนคืน และประกาศ
สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดการก่อสร้างการชลประทานเป็นการชลประทานที่เร่งด่วน ซึ่งออกโดย
อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ให้คงใช้บังคับได้ตามอายุ
ของพระราชกฤษฎีกานั้น

การเวนคืนและการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวงที่ได้ปฏิบัติไป
แล้วก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการต่อไป ให้ดำเนินการตาม
กฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
บางอย่างไม่เหมาะสมและเข้าขัดกับบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ได้
ปรับปรุงใหม่แล้ว สมควรยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภิรมย์/ตรวจ
สิงหาคม ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒๘)

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เลขรับ..... 6127
วันที่..... ๑๓ ต.ค. ๒๕๕๗
เวลา..... ๑๒.๓๕ น.

ที่ นร ๐๕๐๓/ ๑๓๒๑๓

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๗ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ จำนวน ๗ ฉบับ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๒๓๗/๕๗/วันที่ ๑๓.๑๐.๕๗
เวลา ๑๓.๔๗ /ส่ง กก.น. / ก.ท.ท.
สำนักการประชุม

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอ

๑. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.

๒. ร่างพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

๓. ร่างพระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ.

๔. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒

พ.ศ.

๕. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.

๖. ร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.

๗. ร่างพระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จำนวน ๗ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จำนวน ๗ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ชระยุทธ จันทรโอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ

รับที่..... ๑๗ / ๒๕๕๗

วันที่..... ๑ / ๑๓.๑๐. / ๕๗

เวลา..... ๑๔.๐๓ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (อมราลักษณ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำนักการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒
พ.ศ.

หลักการ

ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร์

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน จึงมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในปัจจุบัน ประกอบกับเป็นกฎหมายที่ไม่มีการใช้บังคับโดยสภาพอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของกรมชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ สมควรยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติ
การชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒
พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติ
การชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒ พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒ ได้ใช้บังคับมาเป็น
เวลานาน จึงมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
ในปัจจุบัน ประกอบกับพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่มีการใช้บังคับโดยสภาพอันเนื่องมาจากการ
ดำเนินงานของกรมชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒
พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการชลประทานราษฎร ดังต่อไปนี้

๒.๑ พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๒

๒.๒ พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

๒.๓ พระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการ ตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณา ก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา นี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)